

**STRATEGIA LOCALĂ
DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ INTEGRATĂ
A ORAȘULUI LEOVA
2015-2020**

CUPRINS:

Strategia locală de dezvoltare socio-economică integrată a orașului Leova	4
I. SUMAR EXECUTIV	4
II. INTRODUCERE	4
III. CONTEXT STRATEGIC	5
IV. ANALIZA-DIAGNOSTIC	6
4.1 Prezentarea generală a orașului.....	6
4.1.1 Caracteristicile fizico-geografice	6
4.1.3 Repere istorice.....	6
4.2 Capitalul natural	7
4.2.1 Fondul forestier, flora și fauna	7
4.2.2 Apele de suprafață și apele subterane	8
4.2.3 Clima și aerul	9
4.2.4 Solurile și subsolurile	9
4.3 Planificarea spațiilor localității	10
4.3.1 Dezvoltarea urbanistica	10
4.4 Mediul social-cultural	10
4.4.1 Demograifa, procesul migraționist, incidența factorului sărăciei.....	10
4.4.2 Viața asociativă	11
4.4.3 Cultura.....	11
4.4.4 Sportul	12
4.4.5 Odihnă și divertisment	12
4.4.6 Mass media.....	12
4.5 Serviciile sociale	12
4.5.1 Educația.....	12
4.5.2 Ocrotirea sănătății.....	13
4.5.3 Asigurarea cu locuințe și facilități de confort	13
4.6 Dezvoltarea economică.....	15

4.6.1 Privire de ansamblu.....	15
4.6.2 Industria	16
4.6.3 Agricultură	16
4.6.4 Comerț și servicii	17
4.6.5 Turism	18
4.7. Infrastructura	21
4.7.1 Rețeaua de transport.....	21
4.7.2 Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare	21
4.7.3 Rețele energetice, eficiența consumului de energie, utilizarea energiei regenerabile ..	22
4.7.4 Rețelele de telecomunicații.....	23
4.7.5 Infrastructura administrativă	23
4.7.6 Managementul deșeurilor	24
4.8. Mediul ambiant și situația ecologică.....	27
4.8.1 Factorii calității mediului – apele, solurile, aerul	27
4.8.2 Designul hidrologic	30
4.8.3 Educația ecologică și activități în folosul comunității	31
4.9. Guvernarea locală/Indicatori de performanță.....	32
V. Strategia locală de dezvoltare socio-economică integrată. Cadrul General al Strategiei	37
VI. Obiectivele strategice de dezvoltare a orașului	38
VII. Planul de acțiuni privind realizarea Strategiei locale de dezvoltare socio-economică integrată.....	42
VIII. Monitorizarea și evaluarea.....	53
IX. PORTOFOLIUL DE PROIECTE.....	54

Strategia locală de dezvoltare socio-economică integrată a orașului Leova

I. SUMAR EXECUTIV

Dezvoltarea durabilă și descentralizarea administrației publice reprezintă astăzi un obiectiv major al managementului public național, activități chemate să avantajeze o dezvoltare economică și socială echilibrată a localităților, prin utilizarea eficientă a tuturor resurselor (umane, materiale și instituționale) și prin eficientizarea activităților la nivel local.

Planificare strategică integrată la nivel local reprezintă un instrument esențial prin intermediul căruia se stabilesc obiectivele de dezvoltare a localității pe termen scurt, mediu și lung, precum și modalitățile de realizare a acestora. În acest sens, Strategia de dezvoltare social-economică (SDSE) locală constituie cadrul în care se va realiza dezvoltarea integrată, incluzivă și armonioasă a comunității, iar calitatea vieții locuitorilor se va ameliora pe parcursul implementării acesteia. Acest cadru servește atât intereselor private, cât și celor publice, datorită menținerii și îmbunătățirii elementelor de ordin economic, social și de mediu de care cetățenii și firmele au nevoie pentru a prospera pe termen lung.

II. INTRODUCERE

2.1. Context local

Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Leova (SDSE) reprezintă un document complex de politici, elaborat în cadrul Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), cu asistența experților Centrului CONTACT.

Ținând cont de obiectivele enunțate și conținutul documentului, prezenta Strategie de dezvoltare socio-economică a orașului Leova devine instrumentul principal de planificare strategică a dezvoltării pentru perioada de pînă în anul 2020.

- **Activitățile realizate pentru elaborarea SDSE**

În cadrul procesului de elaborare SDSE, Primăria orașului Leova a fost sprijinită de echipa de consultanți ai Centrului CONTACT și experți LGSP, care în comun au realizat următoarele activități:

- **Etapa 1. Diagnosticul situației existente/Elaborarea profilului**
- **Etapa II. Elaborarea Strategiei**
- **Etapa III. Discutarea și aprobarea documentului strategic**

2.2. Elementele de creare a identității orașului

Orașul Leova este caracterizat ca un oraș liniștit, verde, situat pe malul râului Prut. Unul dintre cele mai importante elemente de brand al orașului Leova este legat de **rezervația naturală "Lebăda Albă"**, creată în iunie 1998, prin adoptarea Legii privind fondul ariilor naturale protejate de stat. Rezervația este situată în partea de Sud-Vest a orașului Leova. Aici timp îndelungat cuibăresc câteva perechi de lebede albe.

Un monument de importanță culturală și istorică, care poate fi inclus în lista elementelor de brand a orașului este **lăcașul sfânt "Cuvioasa Sfânta Paraschiva"**, datată din anul 1791.

Un alt element de brand este și **Pavajul** (caldarîm) străzii centrale a orașului și alea de castani. Un monument natural ce poate servi element de brand al orașului poate fi **Stejarul pedunculat**, secular, care are peste 500 de ani.

Festivalul regional muzical "Ecol de la Baștină" în cinstea regretaților compozitori Petre și Ion Alde-Teodorovici, care s-au născut în orașul Leova, de asemenea constituie un element de brand al orașului. Alte elemente de branding: râul Prut, complexul de fortificații "Valul lui Traian", Rezervatia naturala "Plante spontane de zonă umedă"

III. CONTEXT STRATEGIC

Elaborarea strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a orașului Leova se realizează într-un context strategic unic. Înțelegerea contextului strategic, care se referă în mod special la totalitatea de condiții și factori interni și externi care influențează sau pot să influențeze dezvoltarea orașului, asigură elaborarea unei strategii corelată și armonizată cu țintele și obiectivele de dezvoltare stabilite la nivel raional, regional și național.

Contextul strategic de elaborare și implementare a strategiei este puternic influențat de două procese importante: descentralizarea și regionalizarea. În primul caz, prin descentralizare autoritățile publice locale ale orașului Leova sunt formal și politic responsabile de organizarea și dezvoltarea serviciilor publice în comunitate, iar procesele de regionalizare asigură condiții de cooperare la nivel local, regional pentru organizarea eficientă și durabilă a acestor servicii.

Coerența documentelor de politici locale cu cele regionale și naționale asigură condiții privind cooperarea la nivel local și regional, eficiența atragerii și valorificării investițiilor, consens privind dezvoltarea și durabilitatea intervențiilor. De asemenea, un cadru strategic coerent asigură avantaje privind competitivitatea teritorială și guvernanta.

IV. ANALIZA-DIAGNOSTIC

4.1 Prezentarea generală a orașului

4.1.1 Caracteristicile fizico-geografice

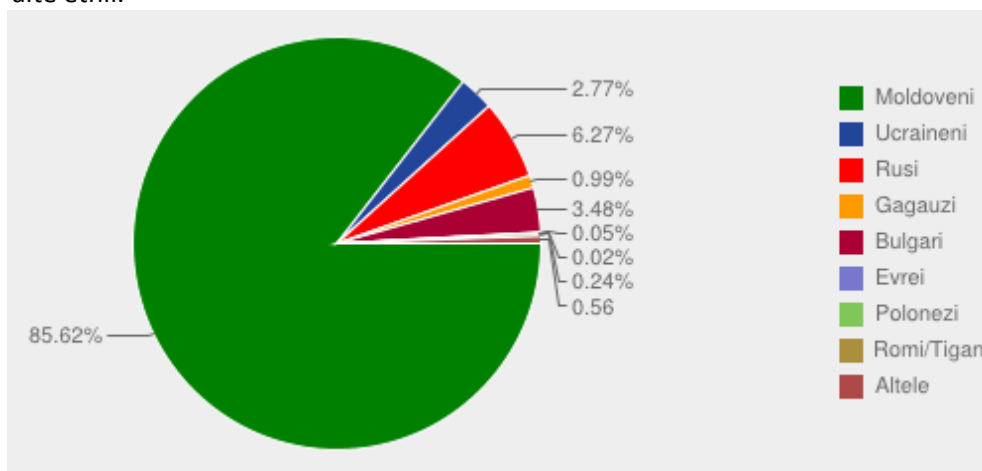
Orașul Leova este situat în partea de Sud-Vest a RM, la o distanță de 91 (100) km de la capitala țării - mun. Chișinău. El este centrul administrativ, economic și cultural al raionului care poartă aceeași denumire și în care sunt incluse 40 de localități: 2 orașe și 38 de localități rurale. Fiind amplasat pe malul stîng al râului Prut, Leova se află în vecinătate nemijlocită cu hotarul dintre Republica Moldova și România. Suprafața totală ocupată de oraș este de 34,13 km². Numărul de locuitori este de 10,9 mii persoane (conform datelor BNS la 01.01.2014). După numărul de locuitori el ocupă locul VI printre cele 8 orașe ale Regiunii de Dezvoltare Sud.

Orașul este traversat de autostrada de importanță națională R-34, Chișinău – Leova – Cahul și se află la o distanță de 22 km de la calea ferată (stația largară).

Conform recensământului din anul 2004, populația orașului are următoarea structură etnică:

- 86% - moldoveni/români,
- 6% - ruși,
- 3% - bulgari,
- 3% - ucraineni,
- 2% - alte etnii.

4.1.2 Relieful

Orașul Leova este situat la o altitudine de aproximativ 40 m față de nivelul mării. Relieful localității este reprezentat de o pantă, care coboară lent de la Est spre Vest, adică de la Podișul central spre lunca râului Prut. Unghiul de înclinare al pantei este mic - între 5-7 grade, iar suprafața pantei este plată, înălțimile relative ale acesteia încadrându-se între limitele 0-9 m.

4.1.3 Repere istorice

Istoria orașului Leova începe din perioada anilor 1489 - 1495, când Ștefan - Voievodul Moldovei, mai întâi printr-un ordin emis la Suceava la 13 martie 1489 întărește o bucată de pământ la gura râului Sărata pentru loc de sat, iar mai apoi, printr-un act juridic datat cu 23 ianuarie anul 1495, încredințează unor

slujitori ai săi - frații Petru și Leova un teren în apropierea aceleiași râu. Astfel, atât anul 1489 cât și anul 1495 pot fi considerați drept ani de fondare a orașului Leova. După cum se vede, denumirea localității provine de la numele Leova pe care-l purta unul dintre cei 2 frați.

În anul 1806 Leova este atestat ca târg într-un document semnat de Constantin Moruzzi, domnul Moldovei, prin care proprietarul orașului Leova - logofătul Costache Ghica, este împuternicit să strângă contribuții de la toți negustorii care vin la iarmaroace.

În 1812 Leova devine punct vamal și punct de grăniceri. În anul 1835 cărmuirea județeană din Leova a fost transmisă satului Frumoasa, căruia în același an i s-a schimbat denumirea în Cahul și i s-a conferit statutul de orașel. Marii negustori din Leova fac o încercare de a întoarce cărmuirea județeană, adresându-se cu o scrisoare din partea tuturor locuitorilor către guvernatorul Novorusiei și Basarabiei, dar au primit un refuz categoric. Între 1859 și 1878, târgul Leova a reintrat între granițele Principatelor Unite ale Moldovei și României, fiind oficial atestat în 1860, ca cea de a 32-a localitate urbană, cu o populație de 1845 locuitori.

La 7 octombrie 1878, după reanexarea localității de către Rusia țaristă, Leova avea 350 de gospodării, o biserică ortodoxă, 5 sinagogi, 5682 desetine de pământ arabil, 60 de livezi mari, o moară de aburi și 6 mori de vânt, câteva crîșme și magazine mici.

Prima școală din localitate a fost deschisă în anul 1885.

Pe la sfârșitul sec. XIX în Leova activau peste o mie de negustori străini (preponderent greci și evrei) și o colonie germană, care număra 115 nemți.

În 1923 târgușorul Leova avea 1075 de case și 3422 de locuitori, iar în 1933 – deja 7 mii de locuitori.

Statutul de oraș localitatea l-a primit în 1940. După cel de al doilea război mondial în oraș au început să se construiască case cu multe etaje, au început să fie deschise noi unități de producție, fabrica de panificație, de brânzeturi, de vinuri, de produse etero-oleoaginoase, tipografia, baza de transport auto, organizația de construcție, combinatul de deservire socială, spitalul și policlinica, farmacia, o stație veterinară, școala auto, școala profesională, librăria, grădinițe de copii, cinematograful, casa de cultură, stația sanitaro-epidemiologică.

La 18 august, 1988 în orașul Leova a fost deschis primul Liceu Teoretic ce poartă numele lui "Constantin Spătaru".

În 1998 apare primul ziar independent din orașul Leova "CUVANTUL LIBER".

În orașul Leova s-au născut ilustre personalități ale artei, așa cum sunt: frații Petre și Ion Teodorovici, compozitorul Gheorghe Crețu, renumitul violinist Laurențiu Nujnoi, conducătorul formației "Pro-Bahus" Veaceslav Nicolau, actrița de teatru și cinema Margareta Nazarchevici, actorul teatrului dramatic "Lucaefărul" Vladimir Zaiuc. În anul 1955 colegiul agrar din orașul Leova a fost absolvit de Maria Bieșu, cântăreață de opera din Republica Moldova.

La 7 iulie 2006, în orașul Leova a avut loc deschiderea oficială a Centrului de Informare și Documentare pentru Tineret. Deschiderea Centrului a fost posibilă datorită sprijinului acordat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Consiliul Județean Vaslui, România, Consiliul Raional Leova și Biblioteca Județeană "Nicolae Milescu Spătaru", județul Vaslui.

4.2 Capitalul natural

4.2.1 Fondul forestier, flora și fauna

Teritoriul raionului Leova este situat în zona de silvostepă și stepă. Vegetația spontană de stepă (păiuș, negară) s-a păstrat numai pe malurile abrupte ale râpilor și în locurile ponorite.

Ocolul silvic Leova face parte din ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Iargara”. Fondul forestier al raionului Leova este amplasat pe o suprafață de 6095,9 ha, dintre care orașului Leova îi revine 241,6 ha. El reprezintă o fișie îngustă amplasată de-a lungul râului Prut. Pînă în anul 2004 fondul forestier al orașului alcătuia 201,03 ha.

Arbori răspîndiți în lunca r. Prut: salcia albă/răchita, zălog – salcie cenușie, salcia plîngătoare, salcia căprească, plopul alb, plopul negru, carpen, frasin, salcîm alb, salcîm boeresc, cireș păsăresc, stejar pufos, stejar pedunculat, gorun, alun, dudul negru, dudul alb, măslinul sălbatic ș.a.

Plante spontane: stuful, rogozul, talpa gîștei, pelinul argintiu, pelinul verde, urzica, rostopasca, murele, papura, cucuta, coada șoarecelui.

Dintre reprezentanții faunei sunt întâlnite așa specii precum: fazanul comun, lișița, rața sălbatică, lebăda albă, pescărușii, prepelițele, dihoarele, vulpea, aricii, broasca țestoasă de baltă, șopîrla verde și cenușie, șarpe de casă.

Fondul forestier este utilizat în principal în calitate de combustibil pentru foc. Printre problemele existente legate de protecția și dezvoltarea fondului forestier se numără lipsa forțelor de muncă care să fie încadrate în lucrări de sădire, protejare a fondului forestier, incendiile frecvente care distrug fondul forestier, tăierile ilicite.

Informația a fost furnizată de reprezentanții ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură largă” și secția statistică Leova.

Rezervația naturală „Lebăda Albă” a fost creată în iunie 1998 prin adoptarea legii privind fondul ariilor protejate de Stat. Rezervația este situată în partea de Sud-vest a orașului Leova, în lunca cursului inferior al râului Prut. Aici timp îndelungat cuibăresc câteva perechi de lebede albe. Aria totală a rezervației – 30 ha. Deținător funciar – Primăria or. Leova.

Lacul care reprezintă această rezervație, crează condiții favorabile pentru reproducerea diferitor specii de păsări de baltă, iar în perioada de pasaj servește ca loc de hrană și odihnă pentru rațe, stîrci, găinușe de baltă, pescăruși. Investigațiile floristice au demonstrat prezența a 111 specii de plante vasculare ierboase și 4 esențe de arbori caracteristici pentru luncile umede din vecinătatea albiei râului Prut. Lista speciilor găsite în rezervație, denotă prezența a 20 de taxoni pratoformanți care aparțin de familia poaceae, 10 din fabaceae, 6 din ciperaceae ș.a.

Lunca inundabilă cu vegetație de baltă – cu S – 50 ha, situată în partea de Nord-Vest a or. Leova, în lunca cursului inferior al r. Prut, lângă ecosistemul acvatic „Lebăda albă”. Deținător funciar – primăria or. Leova.

4.2.2 Apele de suprafață și apele subterane

Apele de suprafață

Resursele acvatice ale orașului sunt formate de râul Prut cu o suprafață totală de 54,15 ha. Orașul este amplasat pe malul râului Prut, al doilea râu după mărime din Republica Moldova. În oraș există 2 izvoare cu apă potabilă și 178 de fîntîni.

Apele râului Prut sunt utilizate în special ca sursă de apă potabilă pentru locuitorii orașului și a satelor învecinate.

Apele subterane

Apele subterane se află la o adîncime de 16 – 18 m. În ultimii 10 ani, a apărut tendința de scădere a nivelului apelor subterane.

Majoritatea surselor de ape subterane conțin un procent ridicat de sulf, fluor, față de normele stabilite. Majoritatea pot fi folosite doar ca apă tehnică.

În oraș mai există trei sonde de apă mineralizată cu o adîncime de peste 300 de metri. Două sonde sunt conservate iar una este deschisă pentru ca populația să folosească această apă în scopuri curative. Una din principalele problemele cu care se confruntă APL privind întreținerea și utilizarea apelor subterane din localitate este gradul înalt de poluare a lor din cauza inexistenței rețelelor de canalizare în sectorul particular.

Sursele de apă potabilă

Sursa principală de aprovizionare cu apă potabilă a orașului sunt apele râului Prut. Capacitatea anuală a surselor de apă folosite pentru îndeplinirea necesităților orașului este de 2830,2 mii m³/an.

Acoperirea necesităților de apă potabilă ale orașului Leova în perioada 2009-2013:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Volumul de apă consumat în scopuri menajere, mil. m ³ /an	0,16	0,17	0,17	0,18	0,17
2.	Capacitatea surselor de apă potabilă, mil. m ³ /an	2803,2	2803,2	2803,2	2803,2	2803,2
3.	Gradul de acoperire a necesităților localității în apă potabilă, %	100	100	100	100	100

La moment (2010-2014) este în derulare proiectul finanțat de BERD "Reconstrucția rețelelor de apeduct și canalizare a orașului Leova", cu un buget de 2 700 000 euro, dintre care 900 000 rambursabile iar 1 800 000 sub formă de grant. Proiectul prevede construcția rețelelor de apeduct cu o lungime de 18000 m și 8000 m rețele de canalizare.

Probleme legate de aprăvozionarea orașului cu apă potabilă:

Capacități la limita minimă ale surselor de apă disponibile pentru satisfacerea necesităților localității.

4.2.3 Clima și aerul

Clima este temperat-continentală. Temperatura medie a aerului în luna ianuarie este de -3,5°C, iar în luna iulie este de +21,5°C. Teritoriul orașului Leova aparține zonei cu umiditate insuficientă.

Precipitațiile anuale sunt de 445 de milimetri. (Pentru comparație: cantitatea anuală de precipitații în zona de nord a țării este de aproximativ 620 mm, iar în zona de sud – 490 mm).

Teritoriul raionului Leova este situat în zona de silvostepă și stepă.

Trendul frecvenței și durității manifestării factorilor climaterici nefavorabili (secete, ploi cu grindina, înghețuri de primăvara) din ultimii 10 ani?

Denumirea indicatorilor	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ploi cu grindina	1	2	3	2	1	2	1	-	3	-	2
Înghețuri de primăvara	-	-	1	-	1	1	1	-	1	1	-
Secete severe	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Inundații	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Pierderi estimative de producție agricolă, mil. lei	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1

Probleme importante:

Una dintre problemele majore este menținerea frecvenței și puterii de manifestare a factorilor climaterici de risc (secete, ploi cu grindină, înghețuri de primăvara) în ultimii 15 ani, fapt care condiționează pierderi crescînde pentru agenții economici ai orașului ce activează în agricultură și, astfel, îngreunează dezvoltarea activităților economice din domeniul agricol.

Informația a fost preluată din sursele primăriei.

4.2.4 Solurile și subsolurile

Capitalul funciar existent în localitate și în preajma acesteia constituie 3413,63 ha, dintre care 2234,52 ha (65%) le reprezintă terenurile care pot fi utilizate în scopuri agricole (ciornoziom), iar 1179,11 ha sunt terenuri care nu pot fi utilizate în scopuri agricole. Bonitatea medie a terenurilor agricole după structura solului e de 61 b/ha.

Tipul solurilor – ceornoziomice (obișnuit, levigat, carbonizat), cenușiu, de pădure, și în valea râurilor și lunca Prutului – aluviunile și de fîneață.

Pe teritoriul orașului Leova nu activează nici o carieră.

4.3 Planificarea spațiilor localității

4.3.1 Dezvoltarea urbanistică

Orașul Leova are un Plan Urbanistic General vechi care necesită a fi actualizat.

Intravilanul și suprafețele diferitor tipuri de terenuri

km²

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
Intravilan total, inclusiv:	24,06	24,16	24,36	24,57	24,57
Terenuri ocupate cu clădiri publice și administrative	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Terenuri ocupate cu fondul locativ	2,59	2,59	2,59	2,69	2,69
Spații verzi (parcuri și scuaruri)	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12
Terenuri ocupate de rețeaua de străzi și drumuri	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33
Terenuri ocupate de obiecte industriale	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Terenuri cu destinație agricolă	14,20	14,30	14,50	14,61	14,61
Fondului silvic	3,84	3,84	3,84	3,84	3,84
Terenuri destinate fondului apelor	0,78	0,78	0,78	0,78	0,78
Alte terenuri	1,42	1,42	1,42	1,42	1,42

Informație furnizată de secția de statistică a raionului Leova, rapoartele statistice.

4.3.2 Descrierea topografică

Descrierea principalelor zone ale localității

1) Zona administrativă:

Amplasamentul: partea centrală a orașului

Suprafața aproximativă și ponderea acesteia în intravilan: 28,7 ha / 3,65 % din suprafața totală a orașului.

2) Zonele de agrement:

Amplasamentul: partea centrală, sud-vest a orașului

Suprafața aproximativă și ponderea acesteia în intravilan: 102 ha / 12,9 %

3) Zonele rezidențiale:

Amplasamentul: partea centrală și nord-est a orașului

Suprafața aproximativă și ponderea acesteia în intravilan: 404 ha / 51,14%

4) Zona industrială:

Amplasamentul: partea de sud-est a orașului

Suprafața aproximativă și ponderea acesteia în intravilan: 42 ha / 5,3 %

Informație furnizată de arhitectorul general al orașului, din planul urbanistic al orașului.

4.4 Mediul social-cultural

4.4.1 Demografa, procesul migraționist, incidența factorului sărăciei

Trendul de evoluție a principalilor indicatori demografici din localitate

Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
Populația stabilă din localitate	10900	10900	10900	10900	10800
Populația prezentă la 01 ianuarie, locuitori	10000	10000	10000	10000	10000
Numărul nou-născuților	94	107	117	94	89
Numărul decedaților	120	103	117	118	97
Sporul natural al populației, persoane	- 26	4	0	-24	-8
Rata de natalitate, nou-născuți/1000 locuitori	8,6	9,8	10,7	8,6	8,2
Rata de mortalitate, decedați/1000 locuitori	11	9,4	10,7	10,8	8,9
Coeficientul îmbătrânirii populației, pers.>60ani/100 locuitori	12,9	13,3	13,8	14,4	15,4
Indicile sarcinii demografice	4,5	4,4	4,3	4,3	4,4
Indicile sarcinii demografice, pers. inapte/100 pers. apte	44,8	43,7	43,0	43,1	43,8

Sursa: Biroul National de Statistica, Secția statistică demografică,

<http://statbank.statistica.md/pxweb/Database/RO/TER/02%20POP/02%20POP.asp>

Probleme:

- 1) O mare parte a populației apte de muncă câștigă un salariu la limita minimului de existență determinat pentru aceștia.
- 2) O mare parte a pensionarilor din localitate primesc pensii sub nivelul minim de existență determinat pentru aceștia.
- 3) Nivelul nominal al salariului mediu lunar crește, pe când nivelul real al acestuia stagnează sau chiar se diminuează.
- 4) Nivelul nominal al pensiilor medii lunare crește, pe când nivelul real al acestora stagnează sau chiar se diminuează.
- 5) Înregistrarea copiilor nou-născuți se face la locul nașterii și nu după viza de reședință a părinților.

4.4.2 Viața asociativă

În localitate sunt înregistrate 8 asociații obștești: AO „Orhideea”, AO „Parteneriat Social”, AO „Pyretus”, AO „Enigma”, Centrul de Sănătate „Camelot”, Organizația Umanitară „Dăruind vei dobîndi”, AO „Se-An-Do”. ONG-urile locale activează în principiu în domeniul social (educație, ecologie, mod de viață sănătos, protecția drepturilor copiilor, persoanelor cu dizabilități).

De către ONG-urile locale au fost realizate 30 proiecte regionale și republicane. Iată câteva dintre ele:

- Crearea Centrului de instruire profesională, implementat de AO „Orhideea” în parteneriat cu Asociația „ACASĂ”
- Crearea Centrului Comunitar „Încredere”, AO „Parteneriat Social” cu Asociația „ACASĂ” – JANIVO
- Lucrări de artizanat din lozie, AO „Parteneriat social”, cu Departamentul Elveției
- Amenajarea Parcului orașenesc, AO „Pyretus”, cu Centrul Contact
- Asigurarea cu apă potabilă a locatarilor str. Luceafărul, AO „Pyretus”
- Reabilitarea încăperilor sanitare în Azilul pentru persoanele în etate și cu dizabilități din Leova Organizația Umanitară „Dăruind vei dobîndi”.

Pe parcursul ultimilor 5 ani, ONG-le ce activează în oraș au atras fonduri extrabugetare în valoare totală de circa 3,5 mln. lei.

4.4.3 Cultura

Activitățile culturale se desfășoară în sala de concert a palatului de cultură. În anul 2013 au fost organizate 38 de concerte, 27 evenimente culturale. În oraș mai activează o școală de arte în care învață 160 de elevi (2013), un muzeu de istorie și etnografie care este vizitat anual de peste 6700 de vizitatori, două biblioteci, cu un fond total de carte în număr de 50862 exemplare, cinci colective de dans, un cerc de pictură și două cercuri literare. În oraș pe lângă casa de cultură activează colectivul model de dans și muzică populară „Pruteanca”, ansamblul folcloric „Opincuța”, o fanfară. Volumul de resurse alocat în anul 2013 pentru promovarea și dezvoltarea culturii în localitate a fost de 45 mii lei ce constituie circa 35-40% din necesar.

Festivalul regional „Ecol de la Baștină” este organizat anual în memoria compozitorilor Petru și Ion Alde-Teodorovici. Festivalul regional de muzică și dans popular „La o margine de Prut”. Festivalul tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „Vom ura, vom tot ura...”. Concursul de muzică ușoară „Serenadele verii”, concursul de frumusețe „Miss Leova”, concursul cultural-sportiv „Vatra haiducului”.

Patrimoniul cultural:

- Sistemul de fortificații „Valul lui Traian” de Sus (întinderea totală a valului pe teritoriul orașului Leova e de 145 m);
- Biserica „Sfînta Paraschiva”, datată din anul 1791

- Monumentul ostașilor căzuți în războiul II mondial,
- bustul lui M. Eminescu (1990, sculptor Al. Picunov),
- bustul lui Ștefan cel Mare (2004);
- basorelieful lui Maxim Gorkii
- basorelieful lui Ion și Petru Teodorovici
- placă comemorativă la biblioteca raională a fraților Teodorovici
- monumentul ostașului Vladimir Vatlin, erou în cel de al II-lea război mondial
- strada pavată (caldarîm) din anul 1938.
- Aleea ostașilor căzuți în Afganistan (1982) și Transnistria (1992). Aici sunt instalate plăci comemorative în memoria cetățenilor din raion, căzuți în războiul pentru integritatea țării;
- Edificiul muzeului construit în 1950.
- Monumentul în memoria victimelor represiilor regimului totalitar stalinist
- Rezervația naturală „Lebăda Albă” (creată în iunie 1998).
- Rezervația naturală ”Arie cu management multifuncțional. Vegetația de luncă inundabilă”, cu suprafața de 50 ha, Legea nr. 1538, din 25.02.1998.
- Stejarul secular din sec. XVII.

4.4.4 Sportul

În oraș activează șase săli sportive în care se antrenează anual circa 2000 de persoane. Mai activează următoarele secții sportive: fotbal, baschet, arte marțiale, trîntă, gimnastică.

Volumul de resurse alocat anual pentru promovarea și dezvoltarea sporturilor în localitate este în scădere și a constituit în anul 2013 doar 93 mii lei.

4.4.5 Odihnă și divertisment

Există nouă locuri de agrement care sunt vizitate anual de peste 3500 vizitatori: zona verde de pe strada lacului, parcul orașenesc cu zona WI-FI, zona verde din lunca Prutului, stadionul orașenesc, stadionul de la școala sportivă, sala de fitness, sala de forță, centrul de informare și documentare pentru tineret cu zona WI-FI.

4.4.6 Mass media

Mass-media locală este reprezentată de următoarele publicații:

1 ziar local - săptămînalul ”Cuvîntul liber”, cu un tiraj de 3000 exemplare

1 post TV local prin cablu.

Printre ziarele citite în localitate se mai numără următoarele publicații republicane: ”Moldova Suverană”, ”Timpul”, ”Săptămîna”, ”Vocea poporului”, ”Ziarul de gardă”, ”Argument și fapt”, ”Jurnal de Chișinău”, ”Comunistul”, ”Natura”, ”Gazeta de sud” în total 17 publicații cu un tiraj declarat de 34323 exemplare.

Reviste citite: ”Contabilitate și audit”, ”Monitorul Oficial”, ”Vînătorul și pescarul Moldovei”, ”Alunel”, ”Amic”, ”Noi”, în total 12 publicații cu un tiraj declarat de 5728 exemplare.

Sunt recepționate 5 posturi de radio, TV prin cablu care retranslează 35 canale, 2 - centre de acces public la internet. (conform datelor din 2013)

4.5 Serviciile sociale

4.5.1 Educația

În oraș activează 2 Instituții preșcolare în care se educă 410 copii (gradul de utilizare a capacităților – 85%), 4 Instituții de învățămînt primar și secundar general în care se educă 1245 elevi (gradul de utilizare a capacităților – 52,4%), o instituție de învățămînt secundar profesional în care învață 300 de elevi (gradul de utilizare a capacităților – 67%). Gradul de acoperire a necesarului în cadre didactice pentru toate nivelele este de 90%. Trei instituții extrașcolare: școala sportivă – 260 copii, centrul de creație al copiilor – 160 copii, centrul ecologic – 268 copii. O școala de arte – 160 copii.

4.5.2 Ocrotirea sănătății

Sectorul de ocrotire al sănătății din oraș este reprezentat de Centrul de Sănătate Publică Leova care are 7 sectoare a medicului de familie. Instituția asigură tratament în condiții de ambulator a populației orașului Leova în volum de 47000 adresări anual. Instituția are 94 angajați care deservesc orașul și o parte a raionului Leova. Din ei personal medical cu studii superioare – 15, studii medii-speciale – 56, alt personal – 23 persoane. Alte instituții medicale raionale care activează pe teritoriul orașului Leova sunt: Spitalul Raional Leova, Stația Zonală de Asistență Medical-Urgentă Cahul, filiala Leova (AMU).

Numărul de locuri de muncă vacante în sector pentru personal medical calificat este de 18 persoane.

Probleme:

- Insuficiență de cadre medicale cu studii superioare (50%),
- Infrastructura edificiilor este învechită,
- baza tehnico-materială insuficientă (dotarea cu utilaj medical modern insuficient)
- morbiditatea prin boli cronice – înaltă
- grad înalt de îmbătrânire a populației
- grad redus de educație sanitară în rândul populației

Printre problemele principale în domeniul ocrotirii sănătății se numără influența zonei endemice a insuficienței de iod, ce duce la creșterea numărului de patologii a glandei tiroide, dereglări metabolice de diferit grad, risc înalt de dezvoltare a malformațiilor congenitale la nou-născuți, etc.

4.5.3 Asigurarea cu locuințe și facilități de confort

Mărimea fondului locativ în anul 2013 a constituit 222900 m²

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Mărimea fondului localitv, mii m ²	216,1	218,3	220,0	221,9	222,9
3.	Intrari in fondul de locuinte, mii m ²	2,2	1,9	2,1	1,2	0,8
3.	Asigurarea populației cu locuințe, m ² /1 locuitor	19,8	20,0	20,2	20,5	20,6
4.	Fondului locativ dotat cu facilități de confort, mii m ²	196,4	198,4	210,3	216,47	218,6
5.	Ponderea suprafeței locuibile dotate cu facilități de confort,%	90,8	90,8	95,5	97,5	98,0

Începînd cu anii 90 ai secolului trecut în localitate nu s-au mai construit blocuri locative. Problema asigurării cu spațiu locativ a populației rămîne a fi actuală. Abia în anul 2010 în oraș au fost construite două blocuri locative cu 5 nivele.

ANALIZA SWOT

Domeniul SOCIAL

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - În oraș activează: 2 grădinițe, 3 licee, 1 gimnaziu, 1 școală profesională, casa de creație a copiilor, școala muzicală, terenuri sportive, școala de pictură, centrul SAP...) - Instituțiile educaționale dețin o bază tehnico-materială satisfăcătoare; - Funcționarea instituțiilor din domeniul sănătății: Spitalul raional Leova, Centrul Medicilor de Familie, Centrul de Sănătate Publică, farmaciile... - Resurse umane calificate care activează în domeniul educațional și de sănătate; - Existența în oraș a diferitelor tipuri de servicii pentru grupurile vulnerabile: tineri și persoane de vîrstă a treia (azil pentru bătrîni, cantina socială, centrul de servicii "Orhideea", serviciile prestate de ONG sociale- Centrul Comunitar "Încredere" ș.a.) - Existența posibilităților de agrement și organizare a timpului liber pentru tineri în oraș; - Prestarea serviciilor de asistență socială a populației - Prestarea serviciilor pentru persoanele cu dezabilități; - Funcționarea Centrului de zi "Speranța" care asigură servicii educaționale copiilor din familiile vulnerabile; - Existența condițiilor și posibilităților de orientare și formare profesională la locul de trai în cadrul Școlii Profesionale Leova; - Funcționează muzeul ținutului natal; 	<ul style="list-style-type: none"> - Bază materială a instituțiilor educaționale din oraș slab dezvoltată și modernizată, neracordată cerințelor contemporane în domeniul serviciilor educaționale - Lipsa cadrelor tinere implicate în domeniul educațional și de sănătate; - Terenurile sportive din oraș nu sunt reparate și amenajate ca să ofere servicii sportive de calitate; - Bibliotecile școlare și publice dețin un fond de carte insuficient - Lipsa facilităților pentru cadrele tinere care vin în oraș și doresc să se angajeze - Serviciile medicale nu sunt destul de calitative și nu satisfac așteptările pacienților; - În cadrul spitalului este simțită insuficiența anumitor categorii de medici: pediatri, oftalmologi, neuropatologi ș.a. - La nivel de oraș doar 45% din populație deține polițe de asigurare medicală obligatorie, de aceea și cota investițiilor în medicină în oraș este redusă; - Gradul de modernizare și dotare a instituțiilor de sănătate este foarte mic, aceasta influențînd calitatea serviciilor medicale; - În oraș sunt insuficiente servicii adresate femeilor: fetelor tinere în situații de risc, femeilor însărcinate, mamelor cu copii mici; - Prezența specialiștilor necompetitivi și puțin calificați angajați în domeniul culturii, asistenței sociale și protecției populației;

<ul style="list-style-type: none"> - Activitatea școlii internat de pe teritoriul orașului care prestează servicii sociale și pentru copii din afara școlii: servicii de formare profesională (olărit, lemnărit...), servicii ludice, floricultură, servicii de asistență socială și psiho-pedagogică 	<ul style="list-style-type: none"> - Insuficiența terenurilor de joacă și agrement pentru copii pe teritoriul orașului; - Tărăgănarea reparației stadionului; Participarea redusă a cetățenilor în activități filantropice și de caritate;
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> - Atragerea proiectelor și investițiilor străine pentru soluționarea problemelor din domeniul social; - Sporirea transparenței în activitatea APL pentru creșterea gradului de informare și participare cetățenească; - Valorificarea parteneriatelor și înfrățirilor APL Leova cu autoritățile publice de diferite nivele din România, Cehia, Belarusia, Polonia... - Constituirea unui grup consultativ pentru APL din persoane de vîrsta a treia care cunosc viața și dezvoltarea orașului și pot participa în luarea deciziilor importante; 	<ul style="list-style-type: none"> - Exodul continuu al populației și scăderea numărului de specialiști angajați în domeniul social; - Sporul natural negativ; - Influența factorilor politici în luarea deciziilor locale; - Creșterea gradului de nesiguranță a cetățenilor din cauza dotării insuficiente a poliției municipale și incapacitatea acestora de a acționa operativ și eficient.

4.6 Dezvoltarea economică

4.6.1 Privire de ansamblu

În oraș activează 1234 de agenți economici, dintre care circa 1100 persoane fizice.

Principalii agenți economici din oraș sunt:

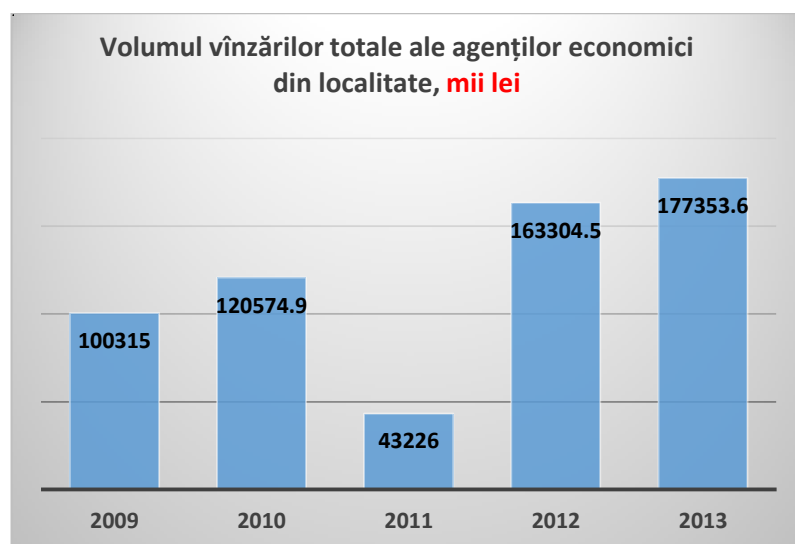
- Întreprinderea vinicolă Leovin S.A., care are tradiții vechi în domeniul vinicol. Societatea este dotată cu utilaj modern de producere și îmbuteliere a vinului, dispunând de 1,5 mln. dal de păstrare a produselor vinicole. Producția întreprinderii este exportată în volum de 95% în Rusia, Ucraina, Kazahstan, Germania;
- Cooperativa de consum Universcoop Leova, care activează în domeniul comerțului, alimentației publice, producerii și achiziționării de produse agricole. Cifra de afaceri anuală a cooperativei este de peste 15 mln lei;
- SA „Apă-Canal Leova” care prestează servicii de asigurare cu apă potabilă și canalizare a populației orașului,
- ÎM „Salubr-Leova” care prestează servicii de salubritate prin colectarea selectivă a deșeurilor la 80 platforme (de tip închis 20, restul de tip deschis).

Pe teritoriul orașului funcționează 146 întreprinderi comerciale, din care: 2 piețe mixte și 10 unități de alimentație publică; o uzină mecanică (activează la 30 %), 3 brutării, 1 moară de făină de grâu și 1 moară făină de porumb, 1 olăniță, o unitate de prelucrare a cărnii (mezeluri). Mai activează o tipografie, 2 întreprinderi de confecții (textile, tricotaje), 4 întreprinderi în domeniul construcțiilor. În oraș activează 2 hoteluri.

În domeniul transporturilor de călători funcționează SA „BTA-25” Leova cu raza de activitate pe întreg teritoriul raionului Leova. Dispune de 16 rute care deservesc localitățile raionului.

În prezent pe teritoriul orașului sunt deschise 6 filiale ale băncilor comerciale (BC „Moldova Agroindbank” SA; BC Moldindconbank” SA; BC „Energbank” SA; BC „Banca Socială”; Banca de Economii, Victoria Bank) și ale unei companii de asigurare.

Serviciile de consultanță juridică sunt prestate de un birou juridic. În oraș activează 3 notari publici, 2 Birouri individuale de avocați, un birou de consultanță în afaceri.

Ponderile volumelor vinzarilor care revin principalelor ramuri economice în volumul total al vânzărilor pe orașul Leova, mii lei.

Denumirea indicatorului	2009	2010	2011	2012	2013
Volumul total al vinzarilor	100%	100%	100%	100%	100%
Comerț și servicii	64,9	56,3	59,6	58,5	62,7
Industrie	13,3	11,7	10,4	15,2	13,1
Agricultura, economia vînatului, silvicultura și piscicultura	2,0	2,1	5,7	3,7	4,6
Construcții	7,3	6,8	4,5	5,8	3,2
Hoteluri si restaurante	0,1	0,1	0,8	0,6	1,0
Transporturi si comunicatii	2,3	2,1	1,9	1,2	1,1
Altele	10,1	20,9	17,1	15,0	14,3

Ponderile investițiilor în capital fix pe principalele ramuri economice

Denumirea indicatorului	2009	2010	2011	2012	2013
Investiții totale în capital fix, inclusiv:	100%	100%	100%	100%	100%
Comerț și servicii	26,0	26,5	72,4	61,8	20,3
Industrie	26,3	23,0	22,6	22,6	48,6
Agricultura, economia vînatului, silvicultura și piscicultura	5,7	17,1	0,5	2,6	19,6
Hoteluri si restaurante	-	-	-	-	-
Transporturi si comunicatii	-	-	1,8	4,6	-
Altele	42,0	33,4	2,7	8,4	11,5

4.6.2 Industria

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Volumul vânzărilor agenților economici din industria locala	16674,9	18457,0	19651,1	30235,5	30589,6
2.	Valoarea producției industriale fabricate	10476,3	11770,9	15197,7	22772,2	23832,8
3.	Investiții în capital fix	-	-	2227,2	1721,6	15856,4
5.	Exporturile agenților economici din industria localității	870,2	1509,4	333,6	4414,6	1425,6
6.	Numarul agentilor economici activi din industria locală (CA > 15 mil. lei)	-	-	-	-	1

4.6.3 Agricultura

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
-------	-------------------------	------	------	------	------	------

1.	Volumul vânzărilor agenților economici din agricultură	27	31	29	35	25
3.	Investiții în agricultură	3,5	7,0	4,8	6,5	9,8
6.	Numarul agentilor economici activi din ramura agricola locala (CA > 15 mil. lei)	8	10	12	13	14

4.6.4 Comerț și servicii

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Volumul vânzărilor agenților economici din sfera comerțului	61712,8	64767,1	76057,1	85472,1	99750,9
3.	Investiții în sfera comerțului	1288,9	3028	7123,2	4514,8	6723,1
6.	Numarul agentilor economici activi din sfera comerțului (CA > 15 mil. lei)	-	-	1	-	-

Domeniului de prestare a serviciilor din localitate mil. lei

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Volumul vânzărilor agenților economici prestatori de servicii, inclusiv:	6907,0	5663,4	7129,1	6655,4	6010,6
	- Servicii de transport	2324,6	2525,7	2665	2022,1	1867,8
2.	Investiții în sfera prestării serviciilor	1443,8	918,3	1908,2	190,3	-

Sursa: Secția pentru statistica a raionului Leova

ANALIZA SWOT

DOMENIUL ECONOMIE

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența spațiilor de producere (clădirea uzinei mecanice, fabrica de brânzeturi, fabrica de panificație ...) ✓ Funcționarea Incubatorului de afaceri Leova care îndrumă, consultă și sprijină agenții economici locali ✓ Existența cererii și a puterii de cumpărare a populației, inclusiv din remitențele introduse în localitate ✓ Funcționarea mai multor filiale ale băncilor, care oferă servicii cetățenilor orașului ✓ Activează mai mulți agenți economici – magazine, baruri... ✓ Funcționarea celor 2 piețe- agricolă și industrială ✓ Existența beciurilor vechi subterane, care duc sub râul Prut și pot servi ca atracții turistice 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Deteriorarea traseului Leova-Leușeni (42 km). Deplasarea la Leușeni prin Chișinău, mărește distanța la 107 km ✓ Sunt insuficiente piețe de desfacere a mărfurilor ✓ Mai mulți agenți economici locali sunt filiale a companiilor naționale și toate taxele sunt plătite în bugetul național ✓ În domeniul agriculturii nu sunt folosite tehnologii moderne avansate ✓ Nu avem un ghid al investițiilor în oraș care să servească ca suport în atragerea resurselor financiare ✓ Nu sunt elaborate și puse în aplicare programe pentru protejarea producătorilor autohtoni ✓ APL nu deține studii și analize a dezvoltării economice a orașului ca fundamentare a

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Păstrarea pavajului vechi și strada pietonală ca punct de atracție pentru cetățeni și turiști ✓ Funcționarea în oraș a structurilor de consultanță în domeniul agriculturii – ASIA, ACSA. 	<p>proiectelor și programelor de dezvoltare economică</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Accesul la creditele bancare pentru agenți economici și cetățeni este redus din cauza dobânzilor ridicate ✓ Populația are o inițiativă redusă în domeniul dezvoltării afacerilor ✓ Nu sunt surse de informare economică la nivel de localitate
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Construcția podului peste râul Prut ✓ Restabilirea navigației pe râul Prut ✓ Construcția podului va facilita apariția punctului internațional de trecere a frontierei, care va aduce resurse financiare în bugetul local ✓ Valorificarea apelor minerale subterane ✓ Valorificarea spațiilor industriale ✓ Construcția rețelelor de irigație ✓ Renovarea drumului către punctul de trecere vamală Leușeni ✓ Autonomia locală sporită în gestionarea treburilor publice 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Politici naționale financiare neadecvate, care nu stimulează dezvoltarea economică ✓ Centralizarea structurilor și serviciilor (energie electrică, aprovizionare cu gaze naturale, drumurile) către alte localități și limitarea posibilităților a avea acces la servicii de calitate la nivel local

Principalele probleme economice identificate de grupul sectorial economie, or. Leova:

1. Infrastructură economică slabdezvoltată
2. Sectorul turismului nevalorificat
3. Nu este dezvoltat sectorul de producere
4. Agenții economici locali nu au capacități suficiente pentru a-și dezvolta afacerile
5. Incubatorul de afaceri Leova nu este destul de cunoscut și promovat ca să poată beneficia de serviciile acestuia cât mai multe persoane interesate.

4.6.5 Turism

Lista și descrierea obiectivelor turistice atractive

N d/o	Denumirea obiectivului turistic	Descrierea succintă a obiectivului turistic și în ce constă atractivitatea acestuia pentru turiști
1.	Muzeul de istorie și etnografie	Muzeul a fost fondat în an.1973, pune la dispoziția vizitatorilor

		un arsenal bogat de piese din diferite perioade ale istoriei neamului nostru (obiecte folosite la război, la grădinarit, obiecte din arta populară ș.a.)
2.	Valul lui Traian	Construit în sec. III-IV de către populația autohtonă care a hotărât să-și întărească în acest fel liniile defensive împotriva triburilor nomade, Valul lui Traian se întinde de la râul Prut până la râul Nistru, în apropierea localității Chițcani, având o lungime de circa 138 km. Se presupune că acest val a făcut parte dintr-un sistem defensiv de protejare a frontierelor exterioare ale Imperiului Roman, după exemplul valurilor lui Adrian în alte țări din Europa.
3.	Monumentul naturii Arborele secular Stejarul pedunculat	orașul Leova, str. Gorki 8, întreținător funciar Primăria orașul Leova
	Rezervația naturală Ecosistemul acvatic „Lebăda Albă”	Suprafața de 30 ha, situată la nord-vest de orașul Leova, deținător funciar Primăria or. Leova. În această zonă se află sub protecția statului speciile de arbori seculari de stejar pedunculat. A fost fondată în iunie 1998. Denumirea rezervației se datorează faptului că aici timp îndelungat cuibăresc lebedele de vară. Rezervația naturală <i>Lebăda Albă</i> este printre puținele zone umede naturale rămase pe teritoriul Republicii Moldova. În rezervație vegetează 111 specii de plante vasculare ierboase și 4 specii de arbori caracteristice pentru luncile umede din vecinătatea albiei râului Prut. Fauna include: mamifere (6 ordine cu 32 specii, 45,7% din numărul total de mamifere din republică), păsări (203 specii), printre care țigănușul (<i>Plegadis falcinellus</i>), egreta mare (<i>Egretta alba</i>), stârcul cenușiu și stârcul de noapte aparțin speciilor vulnerabile, fiind reprezentate de câteva perechi.
	Rezervația naturală Leova ”Arie cu management multifuncțional”	Protejarea vegetației de luncă inundabilă
	Strada pavată cu aleea Castanilor	Construită prin anii 1930
	Școala sportivă (fosta sinagogă)	
	Casa de cultură orășenească	

ANALIZA SWOT

Domeiul Turism și Agrement

Puncte tari	Puncte slabe
-------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Amplasare geografică reușită a orașului ✓ Este elaborată strategia raională de dezvoltare a culturii cu domeniul turism unde e inclus și or. Leova ✓ Sunt identificate hoteluri, locuri de cazare, alimentare ✓ Rezervația naturală "Lebăda albă" ✓ Muzeu de istorie și etnografie ✓ Edificii care prezintă interes istoric ✓ Activează centrul ecologic ✓ Beciuri evreiești (obiectiv turistic) ✓ Este o stradă pavată (obiectiv turistic) ✓ Biserica (1933) Sf. Paraschiva (obiectiv turistic) ✓ Mediu ecologic curat ✓ Produse alimentare ecologice ✓ "Valul lui Traian" (obiectiv turistic) ✓ Cimitirul evreiesc (obiectiv turistic) ✓ Izvoare cu apă sărată (obiectiv turistic) ✓ Sinagoga evreiască (obiectiv turistic) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa surselor financiare ✓ Lipsa specialiștilor ✓ Drumurile deteriorate ✓ Promovare slabă a obiectelor turistice ✓ Puține hotele, locuri de cazare ✓ Nu este elaborată harta turistică a orașului ✓ Lipsa indicatoarelor turistice ✓ "Zona de frontieră" – îngreunează accesul turiștilor în zone de agrement ✓ Pericol de inundații a zonei rezervației ✓ Rezervația nu e amenajată ✓ Nu este plajă în oraș ✓ Nivelul de cultură scăzut al populației ✓ Indiferența populației ✓ Lipsa asociației obștești în domeniul turism
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Elaborarea proiectelor ✓ Atragerea investitorilor ✓ Legături cu diaspora evreiască care au locuit în Leova ✓ Promovarea localității, primăriei pe pagini web ✓ Legături personale între locuitori și persoane care au locuit în or. Leova ✓ Oraș înfrățit cu Prahova, România și un oraș din Belarusia ✓ Schimb intercultural cu Ucraina, România, Belarusia ✓ Festivaluri internaționale "La o margine de Prut" – dansuri populare, "Ecol de la baștină" – Compozitorii Petre și Ion 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Posibile calamități naturale ✓ Instabilitatea politică ✓ Legislație imperfectă ✓ Risc de dezvoltare a afacerilor în domeniul turismului ✓ Lipsa forței de muncă.

Teodorovici	
✓ Turnee, campionate internațional la Judo	

Probleme

- ✓ Lipsa unui centru care se ocupă în domeniul turismului
- ✓ Lipsa specialiștilor calificați
- ✓ La Direcția Cultură, Turism, Tineret și Sport lipsesc specialiști pe Turism
- ✓ Nu e transparență în domeniul
- ✓ Traseele turistice nu sunt promovate suficient
- ✓ Nu sunt identificate surse financiare pentru dezvoltarea turismului
- ✓ Infrastructură insuficientă pentru activități de agrement
- ✓ Posibilități de cazare insuficiente
- ✓ Puține hoteluri
- ✓ Nu sunt indicatoare pentru turiști, indicarea obiectelor turistice
- ✓ Infrastructura deteriorată
- ✓ Lipsa parcarilor

4.7. Infrastructura

4.7.1 Rețeaua de transport

În orașul Leova nu este organizat transport public de pasageri. La nivel local nu există o strategie de dezvoltare a transportului public sau oferte investiționale în acest domeniu. În oraș activează o companie de taximetrie.

Lungimea străzilor localității care sunt iluminate este de 12,2 km și reprezintă 80% din lungimea totală a străzilor.

Domeniul public sunt amenajate trei locuri de parcare.

În rețeaua de drumuri și străzi, pe parcursul anului 2012 au fost efectuate investiții capitale în valoare de 417,6 mii lei.

Localitatea nu dispune de piste pentru bicicliști amenajate sau pe plan de amenajare.

4.7.2 Rețeaua de alimentare cu apă și canalizare

Alimentarea cu apă potabilă a orașului este asigurată de un apeduct cu lungimea de 41,6 km. Serviciul de asigurare a locuitorilor orașului cu apă și canalizare este gestionat de SA "Apă-Canal Leova". Rețelele de apeduct asigură cu apă majoritatea locuitorilor orașului. Ponderea locuințelor conectate la rețeaua centrală de apeduct este de 93% și în ultimii 3 ani aceasta s-a extins cu 1,47%. (3882 case total)

Volumul anual de apă distribuit prin rețele către consumatori este 165,7 mii m³.

Toate gospodăriile sunt conectate la apeduct în baza unui contract încheiat între furnizor și beneficiar, 82% sunt contorizate.

Orașul dispune de rețea centralizată de canalizare. Lungimea totală a rețelelor de canalizare este de 12,6 km. Ponderea locuințelor conectate la rețeaua centrală de canalizare (1820) este de 47%, numărul acestora majorându-se cu 2,7% în ultimii 3 ani.

Probleme care persistă:

- 1) Starea avariată a digului de protecție al stației de pompare treapta I, care necesită restabilirea completă
- 2) Starea precară a stațiilor de epurare a apei, utilaj uzat
- 3) Posibilități reduse de conectare la sistemul de canalizare a locuințelor neconectate din sectorul particular
- 4) Surse financiare neidentificate pentru renovarea și întreținerea întregului sistem de alimentare cu apă potabilă a populației (circa 40% din tot sistemul).

4.7.3 Rețele energetice, eficiența consumului de energie, utilizarea energiei regenerabile

Prin Programul de Susținere a Autorităților Locale, în anul 2014, localitatea Leova a elaborat un Program Local de Eficiență Energetică (PLEE) și a Planul Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PLAEE). Aceste documente sunt destinate Administrației Publice Locale Leova. PLEE și PLAEE elaborate pentru orașul Leova vizează creșterea eficienței energetice numai la consumatorii municipali gospodăriți de APL, respectiv clădirile publice și iluminatul public. A început elaborarea planului strategic de dezvoltare durabilă integrată a orașului, care va include și un capitol referitor la situația energetică și îmbunătățirea eficienței energetice la nivel local.

Pe parcursul ultimilor ani, primăria Leova a întreprins mai multe măsuri pentru creșterea eficienței energetice în obiectivele gestionate de către primărie. Acestea au vizat în primul rând măsuri de izolare termică (prin instalarea de ferestre noi) și îmbunătățirea utilizării energiei termice (modernizarea sistemelor de încălzire din grădinițe).

Cu ajutor financiar din partea FISIM, în perioada 2011-2012 a fost schimbată în totalitate tîmplăria la grădinițele nr. 1 și nr. 2 și la liceul „Mihai Eminescu”, proiecte care au costat circa 2,3 mln MDL. De asemenea, FISIM a finanțat și instalarea colectoarelor solare și a boilerului pentru prepararea ACM la grădinița nr. 2. Valoarea proiectului finalizat în 2012, a fost de 120 mii MDL.

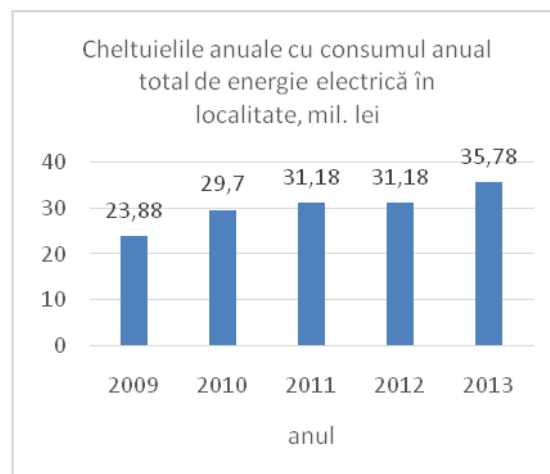
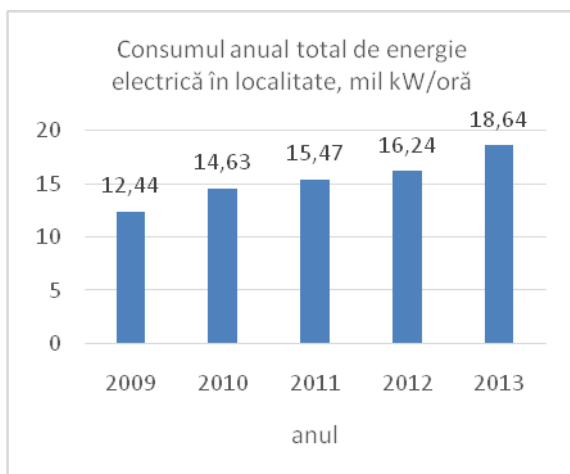
Primăria Leova a acordat o atenție specială și măsurilor de reabilitare și creștere a calității și eficienței energetice a iluminatului stradal, pe parcursul anilor 2013 și 2014, fiind alocate fonduri din bugetul local de circa 1 mln MDL. Au fost instalate astfel, lămpi fluorescente compacte (care au înlocuit vechile lămpi cu vapori de mercur) și un cablu nou torsadat.

În afară de domeniile ce țin de consumul de energie, Primăria acordă o mare importanță aspectelor ce țin de producerea energiei în viitor, precum și aspectelor de mediu.

Pentru realizarea dezideratelor ce țin de eficientizarea producerii și consumului de energie, APL Leova și-a stabilit ca obiectiv strategic să acceseze într-o măsură cât mai mare a fondurilor de finanțare pentru dezvoltarea proiectelor energetice.

În prezent, APL Leova are preocupări în domeniul energiei, fiind interesată în special de introducerea măsurilor de creștere a EE.

În ceea ce privește situația energetică existentă, trebuie menționat că în sezonul de încălzire, la majoritatea consumatorilor care aparțin Primăriei, se atinge nivelul necesar de confort termic.

Doar 60% din lungimea totală a străzilor orașului beneficiază de iluminat public.

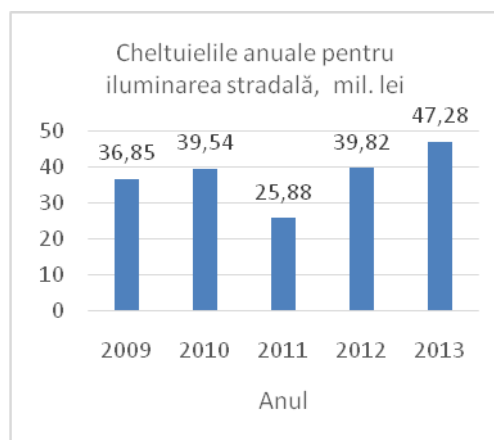
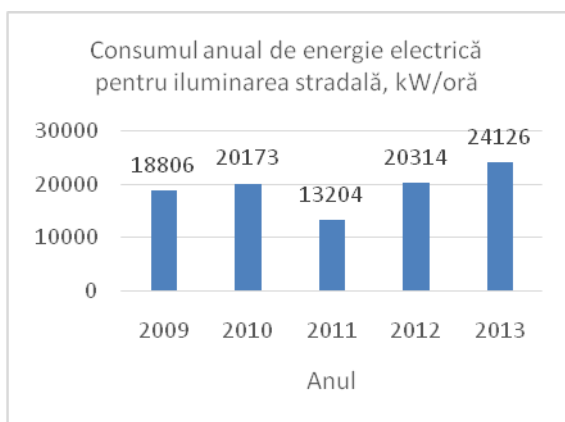
În orașul Leova sunt instalate 381 corpuri de iluminat stradal, dintre care 161 pe străzi principale și 220 pe străzi secundare, care funcționează cu program de 5 ore pe timp de vară și de 9 ore pe timp de iarnă.

În prezent, toate lămpile sunt de tip fluorescent compacte cu puterea unitară de 45 W.

Primăria Leova are în vedere extinderea iluminatului stradal la nivelul întregului oraș prin instalarea a circa 120 lămpi noi pentru străzile principale și 180 lămpi noi pentru străzile secundare, ceea ce va conduce la un consum suplimentar de electricitate. Se are în vedere utilizarea tehnologiilor de tip LED cu lămpi având puteri unitare de 30 și 60 W.

Localitatea are elaborată o strategie de dezvoltare a infrastructurii de iluminat public.

În rețeaua de iluminat stradal în ultimii doi ani au fost efectuate investiții în valoare de 1,66 mil lei .

4.7.4 Rețelele de telecomunicații

Localitatea se confruntă cu următoarele probleme majore ce țin de dezvoltarea rețelilor de telecomunicații: dezvoltarea limitată a liniilor de fibră optică și deteriorarea cablului magistral de telefonie fixă. Insuficiența surselor pentru reparația capitală a cablului. Pentru îmbunătățirea dezvoltării rețelilor de telecomunicații se propune construcția liniei de fibră optică cu o lungime de 1,64 km și reparația cablului magistral de telefonie fixă cu lungimea de 1,7 km.

4.7.5 Infrastructura administrativă

Edificiul primăriei a fost construit în anul 1981. Aparatul primăriei își desfășoară activitatea în cele 16 birouri ale edificiului, care sunt mobilate și echipate cu toate cele necesare pentru activitate. Clădirea primăriei este conectată la rețeaua de apă și canalizare a orașului, la rețeaua de aprovizionare cu gaze naturale, la rețeaua de curent electric și are sursă autonomă de energie termică. Sala de ședințe a consiliului orașenesc, care se află la etajul doi, este dotată cu echipament de sonotizare, video-proiector,

televizor, are aer condiționat și mobilier corespunzător. Colaboratorii primăriei au în folosință 18 calculatoare conectate la internet, imprimate, copiatoare etc.

4.7.6 Managementul deșeurilor

La nivel de localitate există întreprindere municipală ÎM "Salubr-Leova" în domeniul colectării gunoiului menajer și de întreținere a spațiilor verzi. Localitatea dispune de o gunoiște amenajată și autorizată. Pe străzile localității sunt instalate 140 tomberoane de gunoi și 18 coșuri de gunoi. În oraș au fost construite 80 platforme de tip închis și deschis de colectare selectivă a gunoiului, sunt instalate 50 de containere din plasă pentru colectarea ambalajelor din masa plastică.

Ponderea gospodăriilor ce beneficiază de serviciul de salubritate este de cca 80% și a fost înregistrată o creștere cu 0,6% în ultimii 3 ani.

Deșeurile menajere colectate nu sunt utilizate ca sursă energetică pentru producerea energiei termice sau energiei electrice. Frecvența efectivă medie de colectare a deșeurilor este de o dată în 7 zile.

Tarifurile pentru serviciile de salubritate constituie:

- pentru locuitorii la bloc – 6 lei/ lună
- pentru locuitorii sectorului individual de locuințe – 8 lei/lună

Tarifurile pentru plata serviciilor de salubritate nu au fost modificate nici o dată de la data punerii în aplicare a tarifelor (anul 2007).

Populația în general nu este mulțumită de calitatea serviciilor de salubritate. Problema apare din cauză că doar 35% din populație care beneficiază de serviciu, achită tarifele și din cauză că sursele financiare sunt limitate nu este posibil de a avea un serviciu calitativ: gunoiul nu este evacuat la timp.

Gradul de satisfacție al locuitorilor cu nivelul de curățenie al străzilor și spațiilor verzi din localitate este de 80%.

Cît privește gradul de satisfacție al locuitorilor privind activitatea APL la prevenirea formării gunoiștelor neautorizate, este unul ridicat. În rezultatul implementării proiectului „Managementul deșeurilor menajere în or. Leova” au fost lichidate toate gunoiștele neautorizate din oraș, în toate sectoarele locative au fost construite platforme pentru acumularea deșeurilor, în locurile publice au fost instalate tomberoane și urne de gunoi. Bugetul total al proiectului „Eficientizarea managementului deșeurilor solide în Regiunea de Dezvoltare Sud” este de 14.366.372,07 lei, surse alocate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, inclusiv 100.000 lei alocați în cadrul proiectului „Guvernarea deșeurilor – IEVP” pentru desfășurarea campaniei de informare și de conștientizare în rândul cetățenilor.

Proiectul „Managementul deșeurilor menajere în orașul Leova”, care a demarat în decembrie 2006 în orașul Leova pe o perioadă de 12 luni. Acest proiect a fost susținut în cadrul Programului Uniunii Europene de Finanțare a Municipiilor, prevăzut pentru municipiile din Rusia, Belarus, Ucraina, Moldova aflate la frontieră cu UE, cu suportul Guvernului / Ministerul mediului R. Cehia.

În urma implementării proiectului Managementul deșeurilor menajere în or. Leova, a fost creată o nouă Întreprindere Municipală „Salubr-Leova”, au fost construite și renovate -45 de platforme de colectare selectivă a deșeurilor pe întreg teritoriu orașului. Au fost încheiate 112 de contracte cu persoane juridice care au fost asigurate cu containere și respectiv 909 contracte cu persoane fizice.

În cadrul întreprinderii „Salubr Leova” a fost organizată secția Amenajare care se ocupa de întreținerea și curățenia străzilor, locurilor publice din oraș.

Tot în cadrul proiectului dat au mai fost întreprinse următoarele acțiuni: instalarea a 50 de containere pentru colectarea deșeurilor, achiziționarea unui tractor-excavator pentru încărcarea gunoiului de grajd. Amenajarea a 10 puncte de precollectare a deșeurilor.

Editarea a 1000 de pliante și 100 de afișe privind metodele moderne de gestionare a deșeurilor, organizarea și desfășurarea a 4 emisiuni radio și TV de promovare a rezultatelor proiectului.

Principalele probleme ale localității în domeniul dat sunt:

- nivelul slab de promovare a serviciului de salubritate;
- lipsa cadrului legal în domeniul salubrității;
- unități de transport uzate (gradul de uzură 70%);
- lipsa containerelor cu volumul de 20 kg pentru casele individuale;

- lipsa lucrătorilor/personalului;
- neachitarea serviciilor de salubritate de către populație.

Posibilitățile de îmbunătățire a serviciului sunt următoarele:

- Elaborarea unui mecanism care ar încuraja populația să utilizeze serviciile de salubritate.
- Dotarea fiecărei gospodării individuale cu containere proprii de volum mic.
- Construcția unei întreprinderi de prelucrare a deșeurilor în oraș.
- Extinderea serviciilor prestate de întreprindere și în alte localități ale raionului.

ANALIZA SWOT Domeniul infrastructură

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Drumuri asfaltate în proporție de 35%.	✓ Străzi neasfaltate.
✓ Trotuare amenajate în zona de centru.	✓ Calitate nesatisfăcătoare a drumurilor
✓ Străzi înverzite, amenajate, marcate.	✓ Lipsa trotuarelor la periferiile orașului
✓ Drumuri acoperite în pietriș 30% (varianta albă).	✓ Sistem de apeduct învechit.
✓ Stadion amenajat.	✓ 98 de km de canalizare insuficientă.
✓ Aprovizionarea cu apă a populație 95%.	✓ Case de locuit neconectate la sistemul de canalizare.
✓ Stații de pompare și tratare modernizată.	✓ Terenuri aferente blocurilor de locuit neamenajate
✓ Abonați conștienți, achită la timp.	✓ Locatari indiferenți, pasivi.
✓ Proiect în derulare BERD.	✓ Sistem de protecție împotriva inundațiilor neadecvat.
✓ Aprovizionare cu apă 24 ore.	
✓ Sistem regional de alimentare cu apă în perspectivă.	
✓ Stație de epurare modernizată.	
✓ Aprovizionare cu gaz a populației - 97%.	
✓ Iluminare stradală - 60%.	
✓ Ogrăzi amenajate.	
✓ Blocuri amenajate.	
✓ Clădiri administrative în stare foarte bună.	
✓ Clădiri comerciale noi construite.	
✓ Case de locuit în construcții.	

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Blocuri de locuit noi construite. ✓ Clădiri industriale (secție de cusătorie). ✓ Rețele de telecomunicații 100% acoperire. ✓ Stadion amenajat. ✓ Parc amenajat. ✓ Teren de joacă amenajat pentru copii. ✓ Teren de atracție pentru copii. ✓ Aleea castanilor. ✓ Gunoiști amenajate. ✓ Platforme de depozitarea gunoiului în oraș amenajate. ✓ Serviciu funcțional de salubritate. 	
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Elaborarea strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului. ✓ Participarea în proiecte: LGSP, USAID, FISM, BERD, ADR. ✓ Amplasarea orașului pe malul Prutului. ✓ Amplasarea orașului la traseul național. ✓ Construcția podului peste Prut. ✓ Construirea locuințelor sociale ✓ Colaborarea cu fondul energetic. ✓ Colaborarea cu Corporația Provocările Mileniului. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calamități naturale: îngheț, ploi, inundații, secetă. ✓ Deconectarea de la gaz. ✓ Surse financiare pentru modernizarea infrastructurii orașului insuficiente ✓ Îmbătrânirea societății. ✓ Rata înaltă a inflației. ✓ Scăderea apelor în Prut.

Probleme care persistă în domeniul infrastructurii orașului:

- ✓ Drumuri locale de la periferie deteriorate, neamenajate, neasfaltate, unele nepietruite.
- ✓ Rețeaua de canalizare nu cuprinde tot orașul, doar 40 %.
- ✓ Calitatea apei lasă de dorit.
- ✓ Stația de tratare necesită modernizare, lucrări de întreținere.
- ✓ Cost ridicat la gazul natural.
- ✓ Orașul este iluminat doar în proporție de 60 %.
- ✓ Lipsa asociațiilor locatarilor.
- ✓ Apartamente nelocuite care se deteriorează.

- ✓ Terenurile aferente a blocurilor neîngrijite.
- ✓ Locatari indiferenți față de întreținerea blocurilor și terenurilor.
- ✓ Calitatea serviciilor de telecomunicații lasă de dorit. Rețele învechite.
- ✓ Canalizarea pluvială nu cuprinde tot orașul.
- ✓ Inexistența unui sistem de protecție contra inundațiilor.
- ✓ Deservirea nesatisfăcătoare a spațiilor verzi.
- ✓ Arii limitate restrânse de spații verzi.
- ✓ Sistem de salubritate ineficient.
- ✓ Lipsa cadrului legal în domeniul salubrității.
- ✓ Lipsa utilajului, mecanisme de colectare a deșeurilor.
- ✓ Neachitarea serviciului de salubritate de către populație.
- ✓ Din cauza neachitării, este incapacitatea funcționării normale a serviciului.
- ✓ Lipsa cadrelor, mecanizatori, măturători.

4.8. Mediul ambiant și situația ecologică

4.8.1 Factorii calității mediului – apele, solurile, aerul

Gradul de poluarea a apelor de suprafață este în ușoară scădere:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Concentrația de sulfazi (Indicele de concentrație/LMA)	236/500	205/500	164/500	161/500	143,8/500
2.	Concentrația de azotați (Indicele de concentrație/LMA)	14,2/50	13,1/50	11,4/50	13,8/50	7,1/50
4.	Concentrația de metale grele (Indicele de concentrație /LMA)	0,23/1,0	0,15/1,0	0,1/1,0	0,15/1,0	0,21/1,0
5.	Concentrația de pesticide (Indicele de concentrație /LMA)	0,005/0,1	0,001/0,1	0,005/0,1	0,003/0,1	0,005/0,1
6.	Concentrația de hidrocarburi (Indicele de concentrație /LMA)	-	299,9	-	-	-
8.	Numărul bazinelor acvatice în care nivelul de poluare a apelor de suprafață depășește LMA	1	1	1	1	1

Particularități ale conținutului chimic (grad sporit de poluare) al apelor obținute din sursele disponibile care creează dificultăți în asigurarea calității necesare a acestora pentru consumatorii finali.

Pentru ameliorarea gradului de poluare a apelor de suprafață din localitate este necesar de a curăți râul Prut și celelalte ape de suprafață de deșeurile pentru a preveni infiltrarea elementelor dăunătoare în apă, stoparea aruncării deșeurilor în ape.

Întrebare: Dacă ați scris că indicatorii de poluare a apelor de suprafață se află sub LMA și încă și mai înregistrează o scădere permanentă, atunci de ce este necesar de a curăți râul Prut și celelalte ape? Reprezintă deșeurile o problemă importantă? Dacă da, atunci trebuie de descris ca să fie clar ce-i cu ea.

Apele subterane au un conținut crescut de nitrați, săruri, amoniac, etc. care provin în urma întrebuințării îngrășămintelor chimice, deșeurilor amplasate necorespunzător, etc.

Gradul de poluare a apelor subterane din localitate:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Concentrația de sulfați (Indicele de concentrație/LMA)	891/500	287/500	220/500	231,4/500	678/500
2.	Concentrația de azotați (Indicele de concentrație/LMA)	63/50	47,2/50	87,66/50	68,14/50	90,1/50
4.	Concentrația de metale grele (Indicele de concentrație /LMA)	-	-	-	-	0,075/0,3
6.	Concentrația de hidrocarburi (Indicele de concentrație /LMA)	707,8	854,28	-	1067,8	776
8	Numărul zonelor din localitate unde gradul de poluare a apelor subterane depășește LMA	4	3	2	6	3

Zonele din localitate cu cele mai poluate ape subterane:

str.Unirii nr.44, zona penitenciarului nr.3, str. Luceafărul nr.6, str. M. Eminescu, izvorul str. Ștefan cel Mare nr.139, pichetul de grăniceri, SRL „PENTA OIL”, Î.M. „TIREX PETROL”.

Renovarea stației de epurare va stopa considerabil infiltrația apelor uzate în sol.

Gradul de poluare a solurilor din localitate:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1	Poluarea cu îngrășămintă chimice					
1.1	Concentrația amoniului (Indicele de concentrație/LMA)	2,25	2,16	2,24	2,36	2,25
1.2	Concentrația azotaților (Indicele de concentrație/LMA)	9,8	9,4	9,8	9,6	9,8
1.3	Concentrația azotiților (Indicele de concentrație/LMA)	0,17	0,33	0,21	0,25	0,175

Gradul de poluare a aerului din localitate:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Concentrația dioxidului de sulf (Indicele concentrației/LMA)	5mcg/ 0,5 mg/m ³	5mcg/ 0,5mg	5mcg/ 0,5 mg	5mcg/ 0,5mg	5mcg/ 0,5mg
3.	Concentrația dioxidului de azot (Indicele concentrației/LMA)	0,3mcg/ 0,085mg/m ³	0,024/ 0,085	0,024/ 0,085	0,024/ 0,085	0,024/ 0,085

ANALIZA SWOT

DOMENIUL MEDIU

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calitatea apei, aerului și solului sistematic este verificată de instituțiile responsabile ✓ Flora și fauna orașului este bine dezvoltată, unele specii de animale fiind restabilite (arici, lebede, lișițe...) ✓ Existența a două arii protejate de stat- "Lebăda Albă" și "Vegetația de luncă inundabilă" mai rar întâlnită în țară; ✓ Existența arborelui secular – Stejarul penducular ✓ Prezența unor rezerve de ape minerale subterane la adâncimea de peste 300 m ✓ Umbrela verde a orașului este protejată ✓ Prezența spațiilor verzi pe teritoriul orașului: parc orașenesc, scuaruri ✓ Funcționarea Centrului Tinerilor Naturaliști; ✓ Experiența de participare a localității în concursuri naționale de mediu: concursul pentru cea mai verde localitate, târguri de flori ș.a. ✓ Existența zonelor bogate în argilă albastră; ✓ Activează un serviciu de gestionare a serviciilor de salubritate și aprovizionare cu apă/canalizare ✓ Existența inițiativelor din partea APL și a instituțiilor publice în producerea energiei termice bazate pe biomasă ✓ Existența unor proiecte implementate în domeniul mediului: apă, salubritate, înverzire ș.a. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Insuficiența numărului de ONG care să activeze în domeniul mediului ✓ Inexistența agenților economici locali sau regionali interesați în prelucrarea și reciclarea deșeurilor colectate selectiv; ✓ Nu sunt create structuri locale care să se ocupe de colectarea și stocarea resturilor vegetale pentru producerea biomasei; ✓ Apa din fântânile de mină este poluată, fiind utilizată în alimentație de peste 20% din populația orașului; ✓ APL Leova nu deține terenuri libere care ar putea fi valorificate, în afară de rezerva primăriei de 5% ✓ Rețeaua de canalizare acoperă parțial necesitățile orașului ✓ Nu există o bază juridică pentru gestionarea deșeurilor, astfel cu în sunt încheiate contracte pentru servicii din partea a 40% de populație; ✓ Reducerea viabilității luncii Prutului în legătură cu arderea lor necontrolată mai ales pe timp de primăvară ✓ Reducerea suprafeței fișilor forestiere din cauza tăierilor ilicite; ✓ Deteriorarea drumurilor, terenurilor agricole din cauza lipsei sistemelor de evacuare a apelor pluviale ✓ Prezența alunecărilor de teren în lunca Prutului ✓ Capacități insuficiente a APL și comunității pentru atragerea resurselor financiare în domeniul mediului ✓ Implicarea insuficientă a APL de nivel II și I în activitățile euroregiunii "Siret-Prut-Nistru".
Oportunități	Riscuri
✓ Creșterea nivelului culturii ecologice	✓ Calamități naturale: secete, ploi

<p>a cetățenilor</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Curățirea albiei râului Prut și restabilirea navigației pe râu ✓ Reprofilarea Centrului Tinerilor Naturaliști; ✓ Atragerea proiectelor de dezvoltare locală și regională ✓ Valorificarea oportunității colaborării cu parteneri din România și Republica Moldova ✓ Mai multe programe dezvoltate pentru protejarea ariilor de stat 	<p>torențiale, furtuni, cutremure...</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Optimizarea continuă a activității structurilor din domeniu (centrul Tinerilor Naturaliști) pînă la lichidarea acestora ✓ Lipsa bazei legale pentru obligativitatea plății serviciilor de salubritate și penalizarea răuplatnicilor.
---	--

Probleme identificate:

1. Serviciul de salubritate nu este eficient
2. Deșeurile nu sunt colectate selectiv
3. Sistemul de canalizare acoperă parțial necesitățile instituțiilor, agenților economici și cetățenilor, astfel nu este rezolvată problema apelor reziduale
4. Drumul de acces către platforma centralizată de depozitare a deșeurilor este deteriorat
5. Implicarea redusă a cetățenilor în colectarea și transportarea deșeurilor
6. Apele din fântânile de mină sunt poluate și nu corespund cerințelor chimico -bacterologice
7. Pășunatul nu este gestionat eficient, pășunile sunt folosite anul întreg și nu doar în perioadele admise

4.8.2 Designul hidrologic

Sistemul de canalizare pluvială în oraș are o lungime de cca 13,6 km și se extinde pe 12 străzi. Experiența orașului, în caz de ploi torențiale a demonstrat că sistemul actual nu este suficient pentru a evita inundarea părții de jos a orașului. Astfel, este necesară reconstrucția digului canalului de centură împotriva viiturilor în parte de nord a orașului. Acest lucru se impune a fi efectuat, paralel cu extinderea canalizării pluviale pe alte străzi, cu scopul de a direcționa toată cantitatea de apă în caz de viituri ca să nu afecteze infrastructura orașului, dar să fie îndreptată spre lacurile de acumulare, ori canaluri de evacuare. Extinderea sistemului de canalizare pluvială este necesară pe următoarele străzi: str.Cîmpiilor – 3,6 km; str.Victoria – 350 m; str.MSadoveanu – 200 m; str.Mendeleev – 500 m.

Indicatori ce caracterizează sistemul hidrologic din localitate și exploatarea acestuia:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Aria totală de captare a apelor de la precipitații cu ajutorul sistemului hidrologic, km ²	3,42	3,42	3,42	3,42	3,42
2	Numărul zonelor unde au fost probleme serioase cu evacuarea apelor de la precipitații în timpul inundațiilor.	3	2	2	2	2

3.	Aria însumată pentru care există o necesitate stringentă de construire a unor segmente suplimentare a sistemului de evacuare a apelor, km ²	1,56	1,3	1,2	1,15	1,10
4.	Cheltuielile anuale cu întreținerea sistemului de evacuare a apelor de la precipitații, mii. lei	12,6	11,2	11,4	11,5	11,2
5.	Volumul anual de resurse minim necesar pentru întreținerea normală a sistemului de evacuare a apelor, mii. lei	42,6	42,4	42,6	46,4	48,2
6.	Gradul de acoperire cu resurse financiare a necesităților de întreținere a sistemului de evacuare a apelor, %	29,6	29,4	27,1	24,8	23,2

Aria totală de captare a apelor de la precipitații cu ajutorul sistemului hidrologic rămâne neschimbată pe parcursul ultimilor 5 ani. Numărul zonele în care au fost probleme serioase cu evacuarea apelor de la precipitații nu s-au redus în ultimii 4 ani, ceea ce denotă că sunt necesare eforturi mai mari pentru diminuarea lor. S-a micșorat aria însumată pentru care este necesitate stringentă de construire a unor segmente suplimentare a sistemului de evacuare a apelor de la 1,56 km la 1.10 km.

Gradul de acoperire cu resurse financiare a necesităților de întreținere a sistemului de evacuare a apelor se micșorează an de an și a constituit în anul 2013 doar 23,2%.

Acțiuni propuse pentru îmbunătățirea exploatareii și extinderea sistemului hidrologic din localitate:

1. Includerea râului în collector. (Evacuarea apelor pluviale în râul Prut)
2. Extinderea sistemului de canalizare pluvială în zonele de la perifeia orașului.
3. Reconstrucția digului canalului de centură împotriva viiturilor în partea de nord a orașului.

4.8.3 Educația ecologică și activități în folosul comunității

Indicatorice caracterizează activitatea de educație ecologică a populației din localitate:

N d/o	Denumirea indicatorilor	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Numărul ONG-urilor care activează în domeniul ecologic	1	1	1	1	1
2.	Numărul campaniilor organizate de educație ecologică a populației	5	9	12	13	16
3.	Cheltuielile anuale cu educația ecologică din localitate, mii. lei	211,3	215,6	300,2	318,8	202,4

Dinamica indicatorilor relevă o creștere a numărului activităților desfășurate în scopul educării ecologice a populației și a surselor financiare alocate în acest domeniu.

Campanii de educație ecologică a populației organizate:

- Acțiunea ecologică internațională „Un aer curat pentru toți”
- O zi în orașul meu fără automobil
- Acțiuni de salubritate a luncii r. Prut
- Acțiunea „Fântânile și izvoarele orașului meu”
- Acțiuni de amenajare-asanare a Parcului orașenesc și zonelor de odihnă
- Forum ecologic „Resursele acvatice ale or. Leova”
- Campanie ”Dăruiește o floare pentru orașul tau”

Probleme legate de activitatea de educație ecologică:

- Nivel scăzut de cultură ecologică în rândul populației
- Număr mic de ONG care activează în domeniul ecologic
- Insuficiența activităților de voluntariat în domeniul protecției mediului

Posibilități de ridicarea nivelului de cultură ecologică a populației din localitate în următorii 5-7 ani sunt:

- Implicarea și educarea generației tinere la implementarea proiectelor de mediu

- Dezvoltarea proiectelor de parteneriat APL-ONG-AE, în vederea organizării diferitor campanii de educare a populației.
- Elaborarea proiectelor ecologice
- Alocarea mijloacelor financiare din bugetul local pentru activități ecologice.

4.9. Guvernarea locală/Indicatori de performanță

4.9.1 Securitatea locuitorilor

Obiectivul general al acestui sector de activitate îl reprezintă creșterea climatului de siguranță a cetățenilor, pe fondul întăririi ordinii și liniștii publice în oraș. Inspectoratul de Poliție Leova, ca unitate teritorială din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, este instituția specializată care exercită pe raza orașului atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, precum și respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii. Activitatea Poliției constituie un serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul altor instituții, exclusiv în baza și executarea legii. În cadrul Inspectoratului de Poliție Leova activează în număr de 92 angajați. Orașul este împărțit în 5 sectoare care sunt supravegheate de 5 polițiști de sector.

Numărul de crime comise pe teritoriul orașului Leova între anii 2009 – 2013.

	2009	2010	2011	2012	2013
Numărul de crime	81	109	116	157	119

În prima jumătate a anului 2014 pe teritoriul orașului Leova au fost comise 84 infracțiuni, dintre care 11 rămân încă a fi nedescoperite.

4.9.2 Serviciile administrative

Autoritatea publică locală din Leova nu are un sistem de proceduri scrise în ceea ce privește etapele și modalitatea de eliberare a autorizațiilor cât și a altor acte eliberate de Primărie.

Pentru actele eliberate de către Autoritatea Publică Locală sunt întocmite listele de documente necesare pentru obținerea acestora. În majoritatea cazurilor cetățenii au acces la aceste liste, ele fiind afișate pe panourile informative ale Primăriei, pe pagina web a primăriei și pe ușa anticamerei. În majoritatea cazurilor cetățenii obțin informația necesară din partea angajaților primărie. În ceea ce privește tehnologiile informaționale moderne (calculatorul, copiatorul, fax și imprimanta), utilizate pentru perfectarea documentelor, Primăria orașului le utilizează în măsură de 90%.

Cetățenilor li se oferă posibilitatea de a depune reclamații către APL. În acest sens în cadrul Primăriei sunt stabilite proceduri atât pentru depunerea cât și pentru soluționarea reclamațiilor depuse.

Pentru îmbunătățirea performanței activității autorităților publice locale în acest domeniu, se recomandă realizarea următoarelor acțiuni:

- Înființarea ghișeului unic pentru primirea cetățenilor;
- Acces la baza de date a Oficiului Stării Civile Leova,
- Acces la baza de date a Oficiului Cadastral Leova,
- Dezvoltarea resurselor informaționale privind informarea cetățenilor despre activitatea APL și a aleșilor locali.

Numărul de persoane care au beneficiat de următoarele servicii prestate de APL:

Denumirea indicatorilor	2011	2012	2013
Indemnizației unice la nașterea copilului	45	40	42
CertIFICATE de urbanism	102	60	57
autorizații de construcții	59	36	33
Autorizații de funcționare a unităților comerciale	204	224	225

Adeverințe componența familiei; locul de trai; certif. dispune sau nu de cotă de teren, cert.lipsa datoriilor, ș.a.	3266	2041	4460
--	------	------	------

4.9.3 Managementul serviciilor publice

Întreprinderi municipale fondate de APL:

ÎM „Salubr Leova”

ÎM „Moara din Leova”

Tipurile de serviciu furnizate de către întreprinderile municipale:

ÎM „Salubr Leova”:

- Eliminarea deșeurilor și a apelor uzate; asanare, salubritate și activități similare

ÎM „Moara din Leova”:

- Prelucrarea cerealelor

4.9.4 Managementul finanțelor publice locale, proprietatea publică și implementarea proiectelor finanțate din exterior

Bugetul planificat/realizat al localității dvs. în perioada 2011-2013	
Planificat	Realizat
2011 € <u>14120300</u> lei	2011 € <u>14647805</u> lei
2012 € <u>15835400</u> lei	2012 € <u>18387547</u> lei
2013 € <u>8243200</u> lei	2013 € <u>7920620</u> lei

Nivelul veniturilor proprii ale APL în intervalul 2011-2013 realizate prin colectarea taxelor și impozitelor locale (total)	
€ <u>5574500</u> lei prevăzut în 2011	și € <u>6054151</u> lei efectiv realizat
€ <u>6867200</u> lei prevăzut în 2012	și € <u>8993350</u> lei efectiv realizat
€ <u>8476300</u> lei prevăzut în 2013	și € <u>7608977</u> lei efectiv realizat

Volumul veniturilor proprii realizate prin colectarea taxelor și impozitelor locale				
I. Planificate	2011	2012	2013	
a. Impozit pe proprietate	€ <u>577000</u>	€ <u>523500</u>	€ <u>571900</u>	
a) Impozit funciar	€ <u>216500</u>	€ <u>194200</u>	€ <u>239100</u>	
b) Impozit pe venit persoane fizice	€ <u>3468600</u>	€ <u>4657300</u>	€ <u>5117000</u>	
c) Taxe locale	€ <u>881200</u>	€ <u>1125200</u>	€ <u>2139700</u>	
d) Alte venituri fiscale total și nefiscale	€ <u>431200</u>	€ <u>367000</u>	€ <u>408600</u>	
II. Colectate	2011	2012	2013	
a) Impozit pe proprietate	€ <u>505313</u>	€ <u>559806</u>	€ <u>545755</u>	
b) Impozit funciar	€ <u>218451</u>	€ <u>191291</u>	€ <u>191202</u>	
c) Impozit pe venit persoane fizice	€ <u>3985729</u>	€ <u>6800299</u>	€ <u>5098808</u>	
d) Taxe locale	€ <u>971923</u>	€ <u>1041541</u>	€ <u>1309315</u>	
e) Alte venituri fiscale total și nefiscale	€ <u>372735</u>	€ <u>400413</u>	€ <u>463897</u>	

Volumul defalcărilor/transferurilor bugetare pentru execuția bugetară a anilor 2010 -2012 :

2011	8761217
2012	9569255
2013	0

Costurile administrative anuale ale UAT (grupa 1)

2011	1130577
2012	1278061
2013	1385263

Volumul cheltuielilor de personal pentru anii:

2011	14647805	salariu:	2011	3985729
2012	17430067		2012	7744055
2013	10194510		2013	3193494

4.9.3 Transparența luării deciziilor

Proiecte de decizii ale Consiliului Local în perioada 2011-2013 au fost:	2011	2012	2013
a) elaborate	175	151	127
b) adoptate	175	149	124

Numărul proiectelor de decizie inițiate de următorii subiecți, în perioada 2011-2013:

	în 2011	în 2012	în 2013
• Primar	171	151	127
• Consilieri	4	0	0

Proiectele de decizie se elaborează de regulă în timp de 1-5 zile, în dependență de caracterul deciziei și necesitatea implicării specialiștilor primăriei sau altor structuri.

Consultarea opiniei populației, structurilor societății civile, sectorului privat etc. în perioada 2011-2013, privind proiectele de decizie: 2011 – 1; 2012 – 2, 2013 – 0.

Consultarea proiectelor de decizie utilizate în perioada 2011-2013 au fost sondajele și consultarea pe focus grupuri.

Ședințele comisiilor consultative de specialitate ale Consiliului Local s-au întrunit conform următoarelor date: în 2011 – de 8 ori, în 2012 – de 8 ori, în 2013 – de 4 ori.

În perioada 2011-2013 s-au desfășurat ședințe ale Consiliului Local după cum urmează:

2011 – 8 ședințe, 2012 – 8 ședințe, 2013 – 4 ședințe.

În această perioadă nu a fost amânată nici o ședință a Consiliului Local.

În mediu prezența consilierilor la ședințele Consiliului Local a fost de 20-21 persoane.

Dispoziții ale primarului emise în perioada 2011 – 2013:

Cu caracter normativ			Cu caracter individual		
în 2011	în 2012	în 2013	în 2011	în 2012	în 2013
89	99	88	111	90	106

În perioada 2011 -2013 au existat următoarele situații:

	Consiliul Local	Primar
a) Contestări ale acțiunilor (inacțiunilor) APL din partea cetățenilor	5	0

b) Contestări ale acțiunilor/inacțiunilor APL din partea OT ale Cancelariei de Stat	2	1
c) Contestări ale acțiunilor (inacțiunilor) APL din partea Procuraturii	0	0
d) Contestări ale acțiunilor (inacțiunilor) APL au parvenit din partea altor instituții	0	0
e) Decizii modificate pe motiv de legalitate	0	0
f) Decizii abrogate pe motiv de legalitate	3	0
g) Decizii atacate în contencios administrativ	3	0

Evaluarea activității primăriei ca instituție se efectuează intern, în scris, în baza rapoartelor. Sistemul de circulație al documentelor este unul informal.

Mecanisme utilizate pentru asigurarea transparenței procesului decizional:

- Panoul informativ în incinta primăriei,
- Ziarul local publică periodic informații ample și relevante privind procesul decizional local,
- Organizarea ședințelor de informare și consultare în mod periodic cu mai multe grupuri sociale din comunitate,
- Distribuirea materialelor informaționale privind activitatea decizională în mai multe locuri publice din localitate,
- Prin intermediul consilierilor,
- Prin intermediul paginii oficiale a primăriei pe facebook.com

Platforme utilizate pentru asigurarea participării locuitorilor comunității în procesul decizional:

- Anunțuri și expedierea invitațiilor pentru ședințele consiliului local
- Organizarea focus-grupurilor cu reprezentanții grupurilor care mai rar se implică în activitățile publice

La dezbateră bugetului pentru anul 2013 comunitatea nu a fost implicată.

ANALIZA SWOT

Domeniul INFORMAȚIONAL

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Panourile informative ale APL sunt amplasate în locuri publice ✓ APL are creată o pagină pe FACEBOOK ✓ Se editează ziarul "Cuvântul Liber" – regional, se publică informația prin intermediul TV, prin cablu ✓ Transmiterea deciziilor prin curier către toți actorii sociali ✓ Invitarea persoanelor la ședințe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa unui buletin informativ local al APL ✓ Nu este un angajat direct în organigrama Primăriei responsabil de asigurarea accesului la informație ✓ Lipsa sursei financiare pentru: a publica informația în ziare, mass media; editare buletin; avize; buclete în color ✓ Nu se planifică suficienți bani în buget pentru transparență

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sală de ședință dotată cu sistem audio, amenajată, video, scaune pentru persoane interesate ✓ Repartizarea consilierilor pe sectoare pentru informarea cetățenilor ✓ La primărie este angajat un specialist în relații publice ✓ Doi responsabili de asigurarea accesului la informații (secretar consiliu orășnesc și juristul) ✓ Informarea cetățenilor despre activitățile culturale, sociale din oraș însoțite de imagini 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa mijloacelor tehnice pentru editarea materialelor informative, calitative, atractive
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Elaborarea unui proiect în domeniul transparenței ✓ Participări la programe informaționale naționale ✓ Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare ✓ Campanii de promovare a parteneriatului public - privat ✓ Încurajarea participării ONG-urilor la diseminarea informației și despre activitatea APL 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Migrația populației social- active ✓ Interes personal prevalează față de interesul public ✓ Influența politicului în domeniul informațional ✓ Manipularea opiniei publice prin informare

4.9.4 Capacitatea factorului uman din APL & evaluarea resurselor

În cadrul UAT Leova sunt angajați 12 funcționari publici, dintre care: 7 femei și 5 bărbați. Suplimentar mai sunt angajate 10 persoane, dintre care 4 femei și 6 bărbați.

Numărul de persoane angajate și eliberate din funcție în perioada 2011-2013?

	2011	2012	2013
a) Bărbați angajați	1	6	4
b) Femei angajate	5	2	6
c) Bărbați eliberați din funcție	2	3	3
d) Femei eliberate din funcție	3	1	2

În anul 2013 nu au fost alocate surse financiare din buget pentru instruirea funcționarilor publici și a consilierilor locali.

Numărul total de angajați pe grupe de vârstă:	a. sub 35 ani	6
	b. 36-50 ani	2
	c. peste 51 ani	14

Numărul total de	a. pînă la 2 ani	4, dintre care femei - 3
-------------------------	------------------	--------------------------

angajați cu vechime de muncă de:	b. între 3-6 ani	2, dintre care femei - 1
	c. între 7 - 10 ani	3, dintre care femei - 2
	d. între 11 - 20 ani	4, dintre care femei - 2
	e. mai mult de 21 ani	9, dintre care femei - 5

Numărul total de angajați ai primăriei cu următoarele niveluri de studii:	a. medii generale	6, dintre care femei - 2
	c. medii profesionale	2, dintre care femei - 2
	d. medii de specialitate	4, dintre care femei - 3
	e. superioare	10, dintre care femei - 6

La primărie sunt elaborate fișele de post pentru toate funcțiile. Evaluarea angajaților are loc o dată pe an. În perioada 2010 – 2013 au fost avansați pe scara de salarizare în funcții 17 persoane, dintre care 9 bărbați și 8 femei.

Principalele structuri/posturi care trebuie constituite pentru a crește capacitatea administrativă a UAT:

- specialist în implementarea proiectelor de dezvoltare – 1,
- specialist gestionare patrimoniu public – 1,
- manager energetic -1,
- specialist resurse umane -1.

În primărie nu este elaborat un regulament privind conflictul de interese. De asemenea nu este elaborat un ghid al angajatului UAT.

Capacitatea funcțională a angajaților primăriei	
e) Numărul de angajați care dețin cunoștințe și utilizează TIC aflată în dotarea APL	15
f) Numărul de personal care are nevoie de pregătire în domeniul TIC	1
g) Numărul de persoane cunoscător de limbi străine:	Engleză 0 Franceză 0 Germană 0 Rusă 21

V. Strategia locală de dezvoltare socio-economică integrată. Cadrul General al Strategiei

5.1. Definirea viziunii

În anul 2020 orașul Leova va deveni o localitate cu infrastructură modernă, cu un mediul ecologic curat, cu un sector economic dezvoltat, în care sunt asigurate condiții de viață conform standardelor europene.

5.2. Definirea misiunii

Gestionarea activității APL într-un mod legal, transparent și democratic cu cetățenii și pentru cetățeni, pentru asigurarea unui trai decent locuitorilor și prosperarea orașului.

5.3. Principii și valori

- PROFESIONALISM
- TRANSPARENȚĂ
- RESPONSABILITATE
- SERVICII ACCESIBILE PENTRU CETĂȚENI
- OPTIMISM

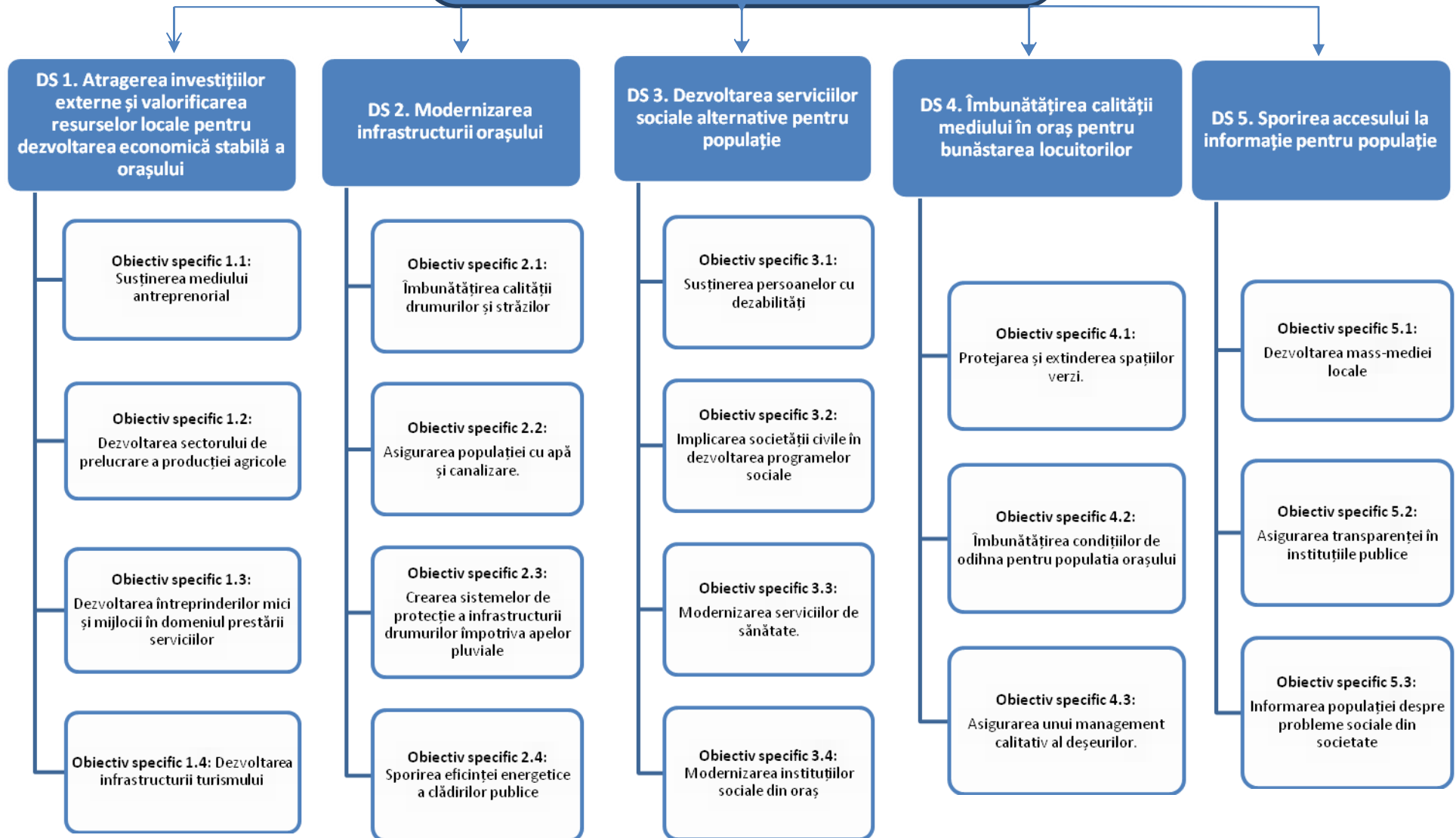
Obstacole în realizarea viziunii orașului:

- Lipsa mass-mediei dezvoltate
- Riscul că nu va fi asigurată durabilitatea proiectelor implementate
- Populație pasivă și indiferentă la problemele orașului
- Neîncrederea populației față de politicile de dezvoltare
- Buget local limitat
- Impozite mari aplicate agenților economici
- Investiții externe și locale neidentificate
- Infrastructură slab dezvoltată
- Lipsa planului general urbanistic
- Migrația populației active
- Lipsa personalului calificat și competent
- Scăderea indicilor demografici
- Scăderea natalității
- Îmbătrânirea populației
- Impactul negativ al corupției și cumătrismului
- Influența negativă a politicului în luarea deciziilor pentru dezvoltarea orașului
- Insuficiența locurilor de muncă
- Locuri de odihnă neamenajate
- Tineri neangajați
- Lipsa întreprinderilor de prelucrare și producere
- Nivel ridicat al sărăciei în rândul populației

VI. Obiectivele strategice de dezvoltare a orașului (Tabela de mai jos)

VIZIUNEA

În anul 2020 orașul Leova va deveni o localitate cu infrastructură modernă, cu un mediul ecologic curat, cu un sector economic dezvoltat, în care sunt asigurate condiții de viață conform standardelor europene.

Analiza cadrului strategic

Analiza cadrului strategic are drept scop identificarea priorităților stabilite la nivelurile: național, regional, raional și sectorial. Aceasta își propune, de asemenea, să identifice influența pe care strategiile respective o au asupra orașului Leova, precum și importanța pe care aceste strategii o au în cadrul procesului de elaborare a planului de dezvoltare a orașului.

DS 1. Valorificarea resurselor locale și externe pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului

Obiectivul specific 1.1 Susținerea mediului antreprenorial

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile Strategiei de dezvoltare regională a RDS 2010 - 2016 și planurile de acțiuni pentru realizarea acestor strategii.
http://www.adrsud.md/public/files/publication/Strategia_de_Dezvoltare_Regional_Sud_revizuit.pdf

Prioritatea de bază identificată în acest document și care pot fi luat în considerare la elaborarea planului de acțiuni pentru realizarea obiectivului strategic nr. 1 sunt:

Prioritatea 2. Diversificarea economiei și susținerea dezvoltării sectorului privat

Măsura 2.1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin crearea și consolidarea incubatoarelor de afaceri, centrelor de consultanță și dezvoltare a afacerilor, centrelor regionale de expoziție, parcurilor industriale.

Obiectivul specific 1.2 Dezvoltarea sectorului de prelucrare a producției agricole

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare de asemenea Prioritatea 2 din Strategia de dezvoltare regională 2010-2016,

Măsura 2.2. Dezvoltarea infrastructurii de colectare, prelucrare, păstrare și comercializare a producției.
Măsura 2.4. Sporirea capacității de cooperare la nivel regional a producătorilor și promovarea produselor lor pe piețele externe.

Obiectivul specific 1.3 Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul prestării serviciilor

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare prevederile Strategiei de dezvoltare regională a RDS 2010 – 2016:

Prioritatea 2. Diversificarea economiei și susținerea dezvoltării sectorului privat

Măsura 2.5. Dezvoltarea capacităților de antreprenariat și susținerea în inițierea afacerilor.

Obiectivul specific 1.4 Dezvoltarea infrastructurii turismului

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare prevederile Strategiei de dezvoltare regională a RDS 2010 – 2016:

Prioritatea 3. Măsura 3.3 Crearea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii turistice și culturale.

Măsura 3.4 Promovarea RDS ca destinație turistică și suport pentru stabilirea parteneriatelor în sectorul turistic.

DS 2. Modernizarea infrastructurii orașului

Obiectivul specific 2.1 Îmbunătățirea calității drumurilor și străzilor

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare Prioritatea 2 din Strategia de dezvoltare regională 2010-2016:

Prioritatea 1. Reabilitarea infrastructurii fizice

Măsura 1.2. Construcția, reabilitarea și modernizarea drumurilor regionale și a drumurilor locale.

Obiectivul specific 2.2 Asigurarea populației cu apă și canalizare

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare Prioritatea 2 din Strategia de dezvoltare regională 2010-2016:

Prioritatea 1. Reabilitarea infrastructurii fizice

Măsura 1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare.

Obiectivul specific 2.3 Crearea sistemului de protecție a infrastructurii drumurilor împotriva apelor pluviale

La realizarea acestui obiectiv poate fi luată în considerare Prioritatea 2 din Strategia de dezvoltare regională 2010-2016:

Prioritatea 1. Reabilitarea infrastructurii fizice

Măsura 1.2. Construcția, reabilitarea și modernizarea drumurilor regionale și a drumurilor locale.

Obiectivul strategic 2.4 Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice și private

DS 3. Dezvoltarea serviciilor sociale alternative pentru populație

Obiectivul specific 3.1 Susținerea persoanelor cu dezabilități

Obiectivul specific 3.2 Implicarea societății civile în dezvoltarea programelor sociale

Obiectivul specific 3.3 Modernizarea serviciilor de sănătate.

Obiectivul strategic 3.4 Modernizarea instituțiilor sociale din oraș

DS 4. Îmbunătățirea calității mediului ecologic al orașului pentru bunăstarea locuitorilor

Obiectivul specific 4.1 Protejarea și extinderea spațiilor verzi

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile Strategiei de dezvoltare regională a RDS 2010 - 2016 și planurile de acțiuni pentru realizarea acestei strategii:

Prioritatea 3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice

Măsura 3.1 Sporirea securității ecologice în regiune, prin promovarea activităților de stopare a degradării solurilor și elaborarea unor programe de anticipare și răspuns la stările extreme de vreme.

Obiectivul specific 4.2 Îmbunătățirea condițiilor de odihnă pentru populația orașului

Obiectivul specific 4.3 Asigurarea unui management calitativ al deșeurilor

La realizarea acestui obiectiv vor fi luate în considerare prevederile Strategiei de dezvoltare regională a RDS 2010 - 2016 și planurile de acțiuni pentru realizarea acestei strategii:

Prioritatea 3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

Măsura 3.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor prin dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor solide.

DS 5. Sporirea accesului la informație pentru populație

Obiectivul specific 5.1 Dezvoltarea mass-mediei locale

Obiectivul specific 5.2 Asigurarea transparenței în instituțiile publice

Obiectivul specific 5.3 Informarea populației despre probleme sociale din societate

VII. Planul de acțiuni privind realizarea Strategiei locale de dezvoltare socio-economică integrată.

Tabela 3. Planul de acțiuni pentru 3 ani 2015-2017, orașul Leova

Direcția strategică I: Valorificarea resurselor locale și externe pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri/surse de finanțare	Indicatori IVO
Susținerea mediului antreprenorial	Lansarea Programelor de promovare a antreprenoriatului în societate	2015-2017	10 000 lei	APL I	ONG, incubatorul de afaceri programe de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Studiu privind necesitățile din domeniul antreprenoriatului elaborat • Numărul de adresări pentru accesarea/participarea la program
	Organizarea Cursurilor în domeniul inițierii și dezvoltării afacerilor	2015-2017	50 000 lei	APL I	Incubatorul de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul participanților la cursuri • Numărul afacerilor inițiate • Numărul de afaceri inițiate și dezvoltate
	Editarea unei broșuri despre afacerile de succes din localitate	2016	30 000 lei	APL I	Incubatorul de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Afaceri promovate •
	Crearea unui parc industrial	2016	1 000 000 lei	APL I	ADR Sud, AE, APC, parteneri investiționali, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de companii beneficiare a PI • Cifra de afaceri a PI
Dezvoltarea sectorului de prelucrare a producției agricole	Dezvoltarea unui program investițional la ÎM "Moara din Leova" pentru modernizarea utilajelor de prelucrare a cerealelor	2015	500 000 lei	APL I, Agent economic	Parteneriat public privat, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • Program elaborat • Suma Investițiilor atrase
	Adoptarea unui plan de dezvoltarea a întreprinderilor de prelucrare a producției	2015-2016	1 000 000 lei	Agent economic	Programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • Cantitate de fructe și legume prelucrate • Persoane angajate

	agricole					
	Adoptarea unui plan de dezvoltarea a întreprinderilor de colectare și prelucrare a laptelui	2015-2016	1 000 000 lei	Agent economic	Programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> Cantitate de lapte prelucrată Număr de angajați
Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul prestării serviciilor	Program de orientare profesională a șomerilor	2015-2017	50 000 lei	APL I	Incubatorul de afaceri, programe de finanțare nerambursabilă	<ul style="list-style-type: none"> Număr de șomeri reprofilați și angajați
	Studiu privind necesitățile în domeniul prestării serviciilor sociale pentru populație	2015-2017	200 00 lei	APL I	Agenți economici, linii de creditare preferențială	<ul style="list-style-type: none"> Număr de întreprinderi create
	Elaborarea unui program de sprijin pentru persoanele cu dizabilități	2015-2017	400 00 lei	APL I	ONG specializate, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> Studiu privind necesitățile persoanelor cu dizabilități Număr de persoane angajate
Diversificarea și dezvoltarea sectorului cultural din oraș	Elaborarea unui program de promovare a obiectivelor turistice din orașul Leova	2015	50 000 lei	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> Program de dezvoltare elaborat Număr de monumente istorice reabilite
	Deschiderea casei – muzeu a fraților Teodorovici	2016	500 000 lei	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> Casă muzeu deschisă Nr. De vizitatori
	Deschiderea centrului "Idel lanchelevici" pentru copii dotati	2016	500 000 lei	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De beneficiari
	Crearea fundației "Idel lanchelevici"	2015	200 000 lei	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Surse financiare acumulate Proiecte/acțiuni susținute
	Editarea letopisețului "Personalitățile Leovei.	2015	100 000 lei	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> Personalități promovate
	Construcția sălii de expoziție "Valerian Cupcea"	2017	100 000 LEI	APL I	Consiliul raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> Sală de expoziție deschisă Nr. De vizitatori
	Instalarea bustului lui Idel lanchelevici în Parcul orașenesc	2016	150 000 lei	APL I	Consiliul raional, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De vizitatori ai parcului
	Amenajarea parcului central din oraș	2015-2016	300 000 lei	APL	Instituțiile, AE, cetățenii, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Număr de vizitatori ai parcului Parc renovat și inaugurat
	Amenajarea aleei ostașilor	2015	240 000 lei	APL	Instituțiile, AE,	<ul style="list-style-type: none"> Alee amenajată și inaugurată

					cetățenii	
Restaurarea istorică "Valului lui Traian"	2016	400 000 lei	APL	Ministerul culturii, ADR Sud, ONG, instituțiile	<ul style="list-style-type: none"> • Monument istoric renovat și inaugurat 	
Amenajarea unei zone de odihnă și agrement pentru locuitorii orașului	2015-2017	2 000 000 lei	APL	AE, parteneriat public privat, programe de granturi, investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • Zonă de agrement amenajată • Număr de vizitatori ai zonei de odihnă anual 	
Elaborarea unui ghid turistic al orașului	2016	40 000 lei	APL	Consiliul Raional, ONG, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> • Ghid elaborate • Număr de beneficiari ai ghidului 	
Crearea unui site de promovare a orașului	2015	15 000 lei	APL	ONG,	<ul style="list-style-type: none"> • Portal electronic funcțional • Statistici de vizitare 	
Construcția unui Teatru de vară	2016	500 000 lei	APL	Consiliul Raional, ministerul culturii	<ul style="list-style-type: none"> • Estradă construită • Nr. De evenimente organizate • Nr. De spectatori 	
Elaborarea programului de îmbunătățire a sănătății populației orașului	2015-2016	100 00 lei	APL	Consiliul Raional, ministerul tineretului și sportului	<ul style="list-style-type: none"> • Obiect sportive construit 	
Elaborarea proiectului de explorare a ținutului natal pentru copii și tineret	2015	10 000 lei	ONG	APL, instituțiile de învățământ, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> • Club creat • Număr de activități organizate 	

Direcția strategică II: Modernizarea infrastructurii orașului						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri/surse de finanțare	Indicatori IVO
Îmbunătățirea calității drumurilor și străzilor	Atragerea investițiilor pentru renovarea străzilor și trotuarelor	2015-2017	10 000 000 lei	Primăria orașului	Consiliul raional Programe europene	<ul style="list-style-type: none"> Suma investițiilor atrase Distanță de drum renovat, km
	Pavarea trotuarelor de pe str. Independenței – 500 m, str. Unirii – 200 m.	2015-2017	1 500 000 lei	Primăria orașului	Agenți economici, APL I, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> Distanță de trotuar pavat, m
	Reparația capitală a 5 străzi din centrul orașului: Ștefan cel Mare, Eminescu, Independenței, Unirii, Vatlin.	2015-2017	14 000 000 lei	Primăria orașului	Consiliul raional, APL I, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> Număr de străzi reparate Distanță de străzi reparată
	Extinderea iluminării stradale pe străzile: Tighiceanului, Valul lui Traian, Lacului, Stamati, A. Vlaicu, Constructorilor, I. Soltîs, Livezilor, strada și stradela Gr. Ureche	2015-2017	500 000 lei	APL I,	APL I, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> Dumăr de străzi iluminate
Asigurarea populației cu rețea de alimentare cu apă și canalizare	Extinderea sistemului de aprovizionare a cu apă (36 km) și canalizare (26 km)	2015	29 000 000 lei	Primăria orașului SA "Apă-Canal"	BERD, contribuția populației, programe investiționale, ADR Sud, Parteneri din zona transfrontalieră	<ul style="list-style-type: none"> Lungimea apeductului, km Lungimea sistemului de canalizare extins, km
	Modernizarea stației de filtrare și tratare a apei	2015-2017	500 000 lei	Primăria orașului, SA "Apă-Canal"	BERD, ADR Sud	<ul style="list-style-type: none"> Stație de filtrare modernizată Cantitate de apă furnizată, m3
	Modernizarea stației de epurare a apelor reziduale	2015-2017	1 000 000 lei	Primăria orașului, SA "Apă-Canal"	Programe investiționale, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> Stație de epurare a apelor renovată Cantitate de ape reziduale epurate
Crearea	Construcția unui canal de	2015-2017	2 500 000 LEI	Primăria	Consiliul Raional,	<ul style="list-style-type: none"> Lungimea canalului de protecție

sistemului de protecție a infrastructurii drumurilor împotriva apelor pluviale	protecție a orașului (3,5 km) împotriva inundațiilor			orașului SA "Apă-Canal"	programe investiționale	construit
	Construcția rețelei de evacuare a apelor pluviale pe 20 de străzi	2015-2020	1 500 000 lei	Primăria orașului SA "Apă-Canal"	Consiliul raional, APL I, APC, programe investiționale	• Lungimea rețelei construite, m
	Curățarea sistemului existent de evacuare a apelor pluviale	2015- 2016	70 000 lei	Primăria orașului, SA "Apă-Canal"	Programe de granturi	• Sistem de evacuare a apelor construit
	Consolidarea malurilor riului Prut (str. M. Dragan – stația ecologică)	2015-2017	3 mln eu	APL I, APL II, APC	Programe de granturi	• Lungimea malurilor consolidate
Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice și private	Renovarea rețelei de încălzire la casa de creație a copiilor	2015	100 000 lei	APL	Consiliul Raional, APL I	• Rețea renovată • Număr de beneficiari
	Schimbarea geamurilor și ușilor la școala sportivă	2017	700 000 lei	APL I	APL I	• Grădiniță renovată
	Renovarea rețelei termice la grădinița nr. 2	2017	1 200 000 lei	APL	APL I	• Număr de copii în grădiniță
	Termoizolarea edificiului grădiniței de copii nr. 1 și 2	2017	2 400 000 lei	APL I	APL I	• Număr de beneficiar: copii, lucrători
	Lucrări de conservare a energiei la liceu, gimnaziu	2017	600 000 lei	APL	APL I	• Număr de beneficiar: elevi, profesori • Surse financiare pentru încălzire economisite
	Atribuirea unui teren și crearea infrastructurii (rețele de apă, canalizare, electricitate) pentru construcția cartierului locativ-rezidențial energo-eficient de tip european	2015-2020	12 mln euro	APL I, APL II, persoane fizice	Asociația locatarilor, APL I	• Număr de beneficiari • Număr de case construite

Direcția strategică III: Dezvoltarea serviciilor sociale pentru populație						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri/surse de finanțare	Indicatori IVO
Susținerea persoanelor cu dizabilități	Crearea condițiilor pentru accesul persoanelor cu dizabilități în instituții (instalarea a pantusurilor la insituțiile din oraș)	2015-2016	80 000 lei	APL	Agenți economici, ONG, programe de granturi	• Nr. de pantusuri instalate
	Organizarea seminarelor privind Drepturile Omului	2015	20 000 lei	ONG	Instituții de învățământ, programe de granturi	• Nr. De personae instruite
	Crearea centrului de reabilitare a persoanelor cu dizabilități dotat cu echipament special și personal calificat	2015-2017	500 000 lei	APL I , ONG	Consiliul Raional, programe de granturi	• Centru de reabilitare creat și dotat cu echipament
Implicarea societății civile în dezvoltarea programelor sociale	Crearea grupurilor de voluntari	2015		ONG	Instituțiile educative	• Nr. De volutari
	Organizarea unei campanii de promovare a activismului civic	2015	20 000 lei	ONG	Instituțiile de învățământ, cetățenii, APL I	• Nr. De personae informate
	Organizarea meselor rotunde anuale, pentru dezbaterăa problemelor sociale din oraș	2015-2017	15 000	ONG	APL, asociațiile de cetățeni	• Probleme sociale abordate • Nr.de participanți
	Crearea unui centru de zi și cu plasament temporar pentru persoanele de vîrstă a treia	2015-2016	700 000 lei	APL	ONG, programe de granturi, APL I	• Centru creat • Nr de beneficiari ai centrului
Prestarea serviciilor de sănătate calitative	Dotarea Centrului de sănătate publică cu echipament performant	2015- 2017	2 000 000 lei	APL I, APL II	APL I, APL II, APC, programe investiționale	• Central de sănătate public dotat cu echipament • Nr. de beneficiari ai centrului (anual)
	Construcția apartamentelor sociale în baza clădirii maternității nefinalizate	2015-2020	16 000 000 lei	APL I, APL II	APL I, APL II, APC, programe investiționale	• Nr. De apartamente construite • Nr. De personae- beneficiare

Modernizarea instituțiilor sociale din oraș	Reconstrucția acoperișului la școala sportivă	2015-2016	500 000 lei	APL	APL I, APL II, APC, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • acoperiș renovat • nr. De elevi înscriși la școală
	Construcția acoperișului la grădinița nr. 1	2015-2016	1 500 000 lei	APL I	APL I, APL II, APC, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • acoperiș renovat • nr. De copii ce frecventează grădinița și lucrătorii
	Reconstrucția terenului de fotbal la stadionul orășenesc	2016	1 000 000 lei	APL I, APL II	APL I, APL II, APC, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> • teren de fotbal reconstruit. • Nr. De beneficiari

Direcția strategică IV: Îmbunătățirea calității mediului ecologic al orașului pentru bunăstarea locuitorilor						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri/surse de finanțare	Indicatori IVO
Protejarea spațiilor verzi existente și extinderea spațiilor noi	Crearea echipelor ecologice de monitorizare și protejare a spațiilor verzi	2015-2015		APL, ÎM "Salubru", agenția teritorială ecologică	APL I, APL II, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De echipe de monitorizare Suprafață de
	Lucrări de amenajare și asanare a spațiilor verzi	2015	600 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Echipele ecologice, Programe de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața spațiilor verzi amenajate
	Sădirea a 3 fișii forestiere cu suprafața de 5 ha în jurul orașului	2015	1 500 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Agenția ecologică, fondul ecologic național	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața plantată Nr. De arbori plantați
Îmbunătățirea condițiilor de odihnă pentru populația orașului	Crearea unei zone de agrement în oraș	2015-2020	5 000 000 lei	APL	AE, parteneriat public privat, programe investiționale	<ul style="list-style-type: none"> Zonă de agrement creată
	Amenajarea terenurilor aferente la 5 blocuri locative și 40 case din oraș	2015-2017	100 000 lei	APL	APL I, Asociațiile locatarilor, locatarii	<ul style="list-style-type: none"> Număr/suprafață a terenurilor aferente amenajate
	Reabilitarea a 10 fântâni și 2 izvoare	2015-2016	300 000 lei	APL	AE, cetățenii, asociațiile stradale	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De fântâni reabilite
	Instalarea a 50 de scaune în oraș	2015	20 000 lei	APL	Întreprinderea municipală, Asociațiile locatarilor	<ul style="list-style-type: none"> Cantitate de scaune instalate
Asigurarea unui management calitativ al deșeurilor	Procurarea a două autospeciale	2015	3 200 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Programe de granturi, ADR Sud	<ul style="list-style-type: none"> Deșeuri evacuate la timp
	Procurarea a 100 de tomberoane pentru deșeuri	2015-2016	500 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> serviciu de salubritate îmbunătățit
	Instalarea a 50 de containere stradale	2015	25 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> starea sanitară a străzilor îmbunătățită

	Promovarea participării cetățenilor la acțiuni de salubritate a orașului	Trimestrial	60 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Asociațiile stradale, ONG	<ul style="list-style-type: none"> • număr de cetățeni implicați/participanți la acțiuni de salubritate
	Activități de informare și educare a populației privind colectarea, selectarea, depozitarea deșeurilor	Trimestrial	15 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Asociațiile stradale, ONG	<ul style="list-style-type: none"> • managementul deșeurilor îmbunătățit • număr de cetățeni informați
	Construcția unei linii electrice la platforma de depozitare a deșeurilor	2015	1 000 000 lei	APL, ÎM "Salubru"	Consiliul Raional, AE	<ul style="list-style-type: none"> • Eficientizarea activității platformei de depozitare a deșeurilor

Direcția strategică V: Îmbunătățirea și consolidarea capacităților organizatorice, funcționale și manageriale ale APL						
Obiectivul specific	Acțiunea	Perioada de implementare	Costuri	Responsabili	Parteneri/ surse de finanțare	Indicatori IVO
Dezvoltarea capacităților manageriale ale APL	Instruirea personalului primăriei în domeniul atragerii investițiilor	2015-2017	50 000 lei	APL I	Programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> Nr. de persoane instruite Proiecte elaborate Surse financiare atrase
	Elaborarea de politici și strategii bugetare pe termen lung	2015-2017	60 000 lei	APL I	Parlamentul	<ul style="list-style-type: none"> Buget adaptat la SDSE Leova Strategie de bugetare pe termen lung
Asigurarea unui dialog constructiv cu populația orașului	Instalarea a 5 panouri informative în centrul orașului	2015	30 000 lei	APL I	Bugetul local, proiecte, granturi	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De panouri instalate Cetățeni informați
	Crearea paginii web pentru fiecare instituție din subordinea primăriei: instituțiilor de învățământ, sociale, Întreprinderea Municipală	2015	8 000 lei	APL I	Bugetul local, proiecte, granturi	<ul style="list-style-type: none"> Portal electronic funcțional Statistici de vizitare
	Elaborarea unui buletin informativ al primăriei	2015, trimestrial	60 000 lei	APL I	Programe de granturi,	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De ediții apărute Tirajul Nr. Cetățenilor și instituțiilor informate
	Dezbateri și audieri publice cu privire la atragerea investițiilor	Anual	15 000 lei	APL I	APL II	<ul style="list-style-type: none"> Acțiuni organizate Nr. De propuneri și sugestii colectate
	Îmbunătățirea și actualizarea paginii web a primăriei	Sistematic	15 000 lei	APL I		<ul style="list-style-type: none"> Statistici de vizitare
	Organizarea seminarelor pe tema "Accesul la informație"	Anual	15 000 lei	ONG	APL I, Programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De participanți Nr. De activități organizate
Dezvoltarea mass-mediei locale	Crearea unui buletin informativ local	2015	40 000 lei (3 000 l/lună)	APL I	Bugetul local, ONG, proiecte	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De cetățeni informați
	Crearea unui post de radio local	2015	200 000 lei	APL I	Parteneriat public-privat, programe de granturi	<ul style="list-style-type: none"> Nr. De cetățeni informați
	Crearea unui canal TV local	2015	800 000 lei	APL I	Parteneriat public-privat, programe de	Nr. De cetățeni informați

					granturi	
--	--	--	--	--	----------	--

VIII. Monitorizarea și evaluarea

Realizarea obiectivelor specifice se bazează pe utilizarea unor mecanisme clar definite, implementarea cărora se reflectă și este prezentă în Planul de acțiuni privind implementarea prezentei Strategii.

Monitorizarea constituie una din etapele importante a implementării strategiei și va servi la verificarea progresului și eficienței implementării strategiei, planului de acțiuni și a proiectelor.

Planul de evaluare și monitorizare a strategiei va fi elaborat de Comitetul de monitorizare și aprobat de către autoritățile executive după ce strategia va fi adoptată de consiliul local.

Monitorizarea acțiunilor administrației publice în atingerea scopului general al Strategiei intra în responsabilitatea Primarului și a Consiliului Local și va fi realizată de către Comitetul de monitorizare a implementării strategiei alcătuit din persoane din cadrul grupului coordonator, precum și din beneficiarii direcți ai strategiei: cetățeni activi, reprezentanți ai grupurilor comunitare, mediului de afaceri, societății civile, mass-media etc. Planul de monitorizare va fi elaborat ulterior adoptării Strategiei de către Consiliul local pentru fiecare trimestru împarte. Comitetul de monitorizare va raporta Primarului și Consiliului local privind mersul realizării acțiunilor Strategiei.

Procesul de raportare se va axa pe:

- raportarea trimestrială cu privire la proiectele și acțiunile implementate din cadrul Strategiei. Informația privind resursele și volumele valorificate va fi acumulată lunar de către subdiviziunile primăriei și Comitetul de monitorizare;
- raportarea simestrială cu privire la gradul de realizare a Planului de Acțiuni 2015-2017;
- raportarea anuală (realizată de Primar în colaborare cu Comitetul de monitorizare) cu privire la progresul în realizarea Strategiei socio-economice de dezvoltare a orașului.

Adițional raportării privind progresul obținut în procesul de realizare a Strategiei, fiecare gestionar de proiect trebuie să prezinte un raport detaliat la finalizarea implementării proiectului, care să evalueze succese și insuccesele, să prezinte indicatorii realizați și să identifice impactul pe termen lung al acestuia.

Evaluarea implementării Strategiei va fi realizată de Primăria orașului (responsabil –Primarul) atât anual, cât și la finalizarea implementării Planului de acțiuni 2015-2017. Concluziile evaluării vor servi ca suport pentru elaborarea Planului de acțiuni pentru anii următori de implementare a Strategiei 2018-2020.

Monitorizarea și evaluarea va fi realizată în mod transparent, fapt ce va responsabiliza actorii implicați în realizarea acțiunilor Strategiei. Acțiunile de corecție în implementarea Strategiei vor fi aprobate prin decizia Consiliului local la propunerea Primăriei elaborată în colaborare cu Consiliul participativ.

IX. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

În cadrul atelierului de lucru privind elaborarea fișelor de proiecte au fost elaborate 6 fișe de proiecte în conformitate cu direcțiile strategice identificate.

Fișă de Proiect 1

Titlul proiectului: Crearea parcului industrial

Direcția strategică:	
Obiectivul strategic:	<ul style="list-style-type: none">- Atragerea investițiilor externe și valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului- Susținerea mediului antreprenorial
Măsura:	<ul style="list-style-type: none">- Crearea unui parc industrial
Localizare:	or. Leova
Obiectivul general al proiectului:	Dezvoltarea economico-strategică a orașului. Sporirea atragerii investițiilor în economia orașului. Creșterea nivelului de dezvoltare economică
Succintă descriere a proiectului:	Sectorul economic al orașului necesită o intervenție imediată pentru a asigura o creștere stabilă a veniturilor și a dezvoltării sectorului economic al orașului. Parcul industrial va oferi posibilitate tinerilor antreprenori să inițieze și să dezvolte afaceri proprii. Pentru antreprenorii care activează de mai multă vreme, parcul industrial va oferi diverse posibilități pentru a-și identifica parteneri, a găsi surse financiare pentru dezvoltare, va pune la dispoziție diferite programe de instruire, cursuri de dezvoltare a capacităților profesionale și personale. Totodată parcul industrial va deveni o instituție de atracție a investițiilor externe pentru dezvoltarea sectorului economic al orașului și va contribui la crearea noilor locuri de muncă.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none">1. Aprobarea deciziilor cu privire la crearea Parcului Industrial2. Elaborarea studiului de fezabilitate3. Elaborarea proiectului tehnic4. Elaborarea cererii de finanțare5. Construcția parcului industrial
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none">- Modernizarea industriei orașului- Reducerea nivelului migrației forței de muncă- Crearea noilor locuri de muncă- Sporirea nivelului de atragere a investițiilor- Îmbunătățirea nivelului de trai a populației
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL I, APL II, APC, Agenți Economici
Durăta estimativă: (luni)	12 luni
Costuri estimative:	1 000 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare	ADR Sud, APL I, APL II, proiecte investiționale

(publice și private):	
Fișă de Proiect 2	
Titlul proiectului:	Construcția unui cartier locativ energo-eficient al orașului
Direcția strategică:	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea infrastructurii orașului - Sporirea eficienței energetice a clădirilor publice și private - Construcția cartierului locativ-rezidențial energo – eficient de tip European cu infrastructură
Obiectivul strategic:	
Măsura:	
Localizare:	or. Leova
Obiectivul general al proiectului:	Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor orașului
Succintă descriere a proiectului:	Orașul Leova are nevoie de extindere a spațiului locativ pentru populație. La moment la primăria orașului sunt depuse peste 200 de cereri de la cetățeni pentru atribuirea terenurilor pentru construcția caselor individuale. Primăria intenționează să atribuie un teren de 70 ha pentru construcția cartierului locativ modern. Pe această suprafață va fi construită infrastructura necesară: sistem de alimentare cu apă și canalizare, gaze naturale, drumuri și rețea electrică. După aceasta loturile vor fi atribuite cetățenilor pentru construcția caselor individuale.
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> - Aprobarea deciziei despre atribuirea terenului de către primărie - Elaborarea documentației tehnice pentru construcția cartierului - Lucrări de construcție a infrastructurii cartierului - Atribuirea loturilor pentru construcție
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor orașului - Crearea unui sector locativ modern care va utiliza resurse energetice regenerabile - Stoparea migrației populației
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL I, APL II, Agenți Economici
Durată estimativă: (luni)	36 luni
Costuri estimative:	12 000 000 Euro
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	persoane fizice, APL I, APL II, proiecte investiționale, asociația locatarilor

Fișă de Proiect 3

Titlul proiectului: Construcția estradei de vară în orașul Leova

Direcția strategică:	
Obiectivul strategic:	<ul style="list-style-type: none"> - Atragerea investițiilor externe și valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului - Diversificarea și dezvoltarea sectorului cultural din oraș - Construcția unei estrade de vară
Măsura:	
Localizare:	or. Leova
Obiectivul general al proiectului:	Asigurarea condițiilor necesare pentru odihna activă și agrement a locuitorilor orașului
Succintă descriere a proiectului:	În oraș activează mai multe cercuri artistice, colective de dans , ansambluri etno-folclorice, o asociație de creație pentru tineret. Activitatea lor artistică poate fi promovată prin intermediul concertelor și evoluărilor în aer liber, pe scena estradei de vară din oraș. În acest fel populația orașului va avea posibilitatea de a participa la concerte, la prezentări. Estrada de vară va găzdui festivalurile folclorice care se organizează sistematic în oraș, concertele organizate cu ocazia sărbătorilor naționale și tradiționale. Tinerele talente vor avea posibilitatea de a se promova și de a atrage atenția populației, instituțiilor la sectorul cultural din oraș care are nevoie de susținere.
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> - Întocmirea documentației tehnice necesare pentru construcția estradei - Lucrări de construcție a estradei - Dotarea cu echipament tehnic și audio a estradei - Organizarea festivalului "Ecol de la baștină"
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea vieții spirituale a locuitorilor orașului - Promovarea talentelor locale - Dezvoltarea spiritului civic în rîndul locuitorilor orașului - Va fi creat un obiect de agrement pentru locuitorii și vizitatorii orașului
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL I
Durată estimativă: (luni)	12 luni
Costuri estimative:	500 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	APL II, agenți economici, programe investiționale, fonduri europene

Fișă de Proiect 4

Titlul proiectului: **Reparația acoperișului grădiniței nr. 1 din oraș**

Direcția strategică:	
Obiectivul strategic:	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea serviciilor sociale pentru populație - Modernizarea intituțiilor din oraș - Reparația acoperișului la grădinița nr. 1 din oraș
Măsura:	
Localizare:	or. Leova, str. Al. Marinescu 1.
Obiectivul general al proiectului:	Crearea condițiilor optime pentru educația și instruire copiilor de vîrstă preșcolară
Succintă descriere a proiectului:	Acoperișul grădiniței de copii nr. 1 are o vechime de peste 30 de ani și are o nevoie acută pentru a fi reabilitat. La moment este într-o stare deplorabilă și pune în pericol sănătatea copiilor și colaboratorilor instituției, contribuie la deteorarea edificiului gradiniței.
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea documentației tehnice pentru reabilitarea acoperișului grădiniței - Executarea lucrărilor de reparația a coperișului - Constituirea unei asociații obștești a părinților
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> - Diminuarea gradului
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL I, administrația grădiniței, asociația părinților, agenți economici, agenți economici
Durată estimativă: (luni)	8 luni
Costuri estimative:	1 500 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	Programe investiționpnale, programe de granturi, APL I

Fișă de Proiect 5

Titlul proiectului: Reabilitarea parcului orășenesc

Direcția strategică:	<ul style="list-style-type: none"> - Atragerea investițiilor externe și valorificarea resurselor locale pentru dezvoltarea economică stabilă a orașului - Diversificarea și dezvoltarea sectorului cultural din oraș - Amenajarea parcului central din oraș
Obiectivul strategic:	
Măsura:	
Localizare:	or. Leova
Obiectivul general al proiectului:	Îmbunătățirea condițiilor de odihnă și agrement a populației din oraș
Succintă descriere a proiectului:	Parcul orășenesc are circa 60 de ani și este un loc de odihnă și agrement pentru toți locuitorii orașului. Prin intermediul acestui proiect va fi renovată infrastructura parcului: vor fi reabilitate trotuarele din parc, va fi construit un havuz, vor fi reînnoite aleele, gazoanele și clubele de flori din parc. Pe teritoriul parcului va fi construit un pavilion verde. Va fi îmbunătățit sistemul de iluminare în parc. Locuitorii și oaspeții orașului vor avea un loc de odihnă și agrement.
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea, aprobarea documentației tehnice privind reabilitarea parcului - Organizarea activităților de salubritate a parcului - "Acțiunea verde" pentru salubritate a parcului
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de odihnă și agrement pentru locuitorii și oaspeții orașului - Îmbunătățirea calității mediului din localitate - Îmbunătățirea aspectului estetic, cultural al orașului
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	APL I, APL II, proiecte investiționale
Durată estimativă: (luni)	12 luni
Costuri estimative:	700 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	APL II, Fondul Ecologic Național, agenți economici, programe investiționale.

Fișă de Proiect 6

Titlul proiectului:	Modernizarea și extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă
Direcția strategică:	
Obiectivul strategic:	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea infrastructurii orașului - Asigurarea populației cu rețea de alimentare cu apă și canalizare - Extinderea rețelei de apeduct
Măsura:	
Localizare:	or. Leova, modernizare – cartiere din centru, extindere – cartiere periferice
Obiectivul general al proiectului:	Asigurarea populației cu apă potabilă de calitate
Succintă descriere a proiectului:	Rețeaua de alimentare, cu o vechime de peste 25-30 ani, necesită o reabilitare urgentă, pentru a asigura o funcționalitate corespunzătoare. De asemenea pentru realizarea de noi construcții este necesară extinderea acesteia și mărirea debitului de alimentare.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiu de fezabilitate 2. Elaborarea proiectului tehnic 3. Executarea lucrărilor de modernizare și extindere 4. Monitorizarea consumului de apă potabilă 5. Activități de protejare a rețelelor de alimentare cu apă potabilă
Rezultate așteptate:	<p>Îmbunătățirea calității apei potabile</p> <p>Reducerea costurilor (pierderilor) de producție a apei potabile și întreținere.</p> <p>Creșterea calității serviciilor</p> <p>Dezvoltarea rețelei de apă potabilă în zonele în care nu există.</p>
Statutul proiectului:	Proiect inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a or. Leova
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	Primăria orașului, Consiliul raional, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, Agenții economici,
Durată estimativă: (luni)	12
Costuri estimative:	17 000 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	Contribuții: Fonduri europene; Fondul ecologic, FN DR, Agenții economici

